

„Vienybe Lietuvniku“
Isleina kas trečadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir
Kanadeje \$2.00.
Europo ir kitur \$2.50.
Prenumerata mokama iš vir-
šaus. Prenumeratos metas
skaitosi nuo laiko užsirašymo,
ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klaus-
kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

VIENYBE LIEUVNIKU

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and
Canada \$2.00
To Foreign Countries \$2.50
Advertising rates on applica-
tion.
Address all communications
to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120-124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturo ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 23.

Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. 8 d. Berželio (June) 1910 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3RD, 1879.

Metai XXV

Zodelis straipsnių rašytojams.

Mūsų laikraščių straipsniai, šiaip ar taip imsim, yra tikrai sias gylidentojais kasdieninių mūsų draugijos gyvenimo reikalų ir galingais vadovais mazai apšviestos liudiečių. Jie yra podraugų kuone vieninteliais šviesos spinduliais tamsiai mūsų pusmilioninei liudziai. Jie veda mokslo linkon netik tuos, ką skaito, bet ir pačius rašytojus. Yra žinomas faktas, kad kuone kiekvienas garsiųjų rašytojų atsiėkė augštąjį išsilavinimo laipsnį vien tik per rašymą straipsniu, reiškia, per pradėjimą nuo mažesnio ir pastovų žengimą prie augštensnio. Tai gi mūsų laikraščiai yra tokia dirva, kurioje lavi nasi plati visuomenė ir paskiri mūsų draugijos vadovai.

Nors kartais daugelis tampa jūciantis per tulus straipsnių rašytojus, bet užtai rašyt ju negalima kaltinti, kadangi jie yra tik *mokiniai*. Mēs, kurie esame lankę ar lankome žemnes ar augštines mokslaines, žinome, kad ir kliasoje re tai ką pasakome be kladų; mēs tik dėlto gi ir lankome mokslaines, idant profesoriai arba tam tikri mokslo šakų specialistai išaiškininti mums reikalingus, bet nesuprantamus dalykus, reiškia, pataisyti mūsų klaidas. Apart to, reiškia pasakyti, kad praktika yra butinai reikalinga. Rasi, kurie mokinasi fiziologijos, fyzikos, biologijos ir kitų gamtos mokslų yra patyrę apie praktikos svarbą, kuria užsimima laboratorijose.

Mēs labai klystame, sakydami: „Pirma išmokk, o paskui rašyk“. Klausimas: kaip išmokti ir kur?

Jeigu mēs trokštame ką noris išmokti, tai turime nieko nelaukti, bet dirbti. Nors gana lengva išmokti darbas ar tojaus, bet faktas, kad pakol nors gabiausias asmuo bijosis paminti plugą ir rankas, patoljis neišmoks. Vyras ar moteris, turinti nors geriausį pašaukimą (talenta), jeigu bijosis paminti plunksną ir su ja išreikšti savo mintį—liks kurčiaus talentais.

Nors tuli sako ant naujosios jaunuujų rašytojų kartos: „Jie tik poperių darko ir redaktoriams poilsio neduoda“, jauni rašytojai neprivalo nusigasti, bet tvirtai turėties prie savo tikslų, tai yra, rašyti. Nes aišku, jog tie baidantys mūsų jaunuomenę nuo „darkymo

poperiaus“, yra visiškai neapsipaišinę su gyvenimo principais, ypatingai su jo socialinėmis ypatybėmis. Dėlto gi mēs čia juos paliksime žemiu kritikos, pasakydami jauniem rašytojams keletą žodžių, idant jie (jauni rašytoi) nepatikėtų pseudo-kritikams, arba slaptiemis šmeižėjams.—

Labai malonu, jie tie, kurie pakaktinai turi medžiagišku spekę, gali lankyti augštines mokslaines ir studijuoti

ne vien tik matematiką, gamtos mokslus, bet ir draugijos, kaip tai *sociologija*. Bet ką turi daryti tie, kurių sanlygos nedaleidžia jiems nei pamjetyti apie mokyklą, bet tik dirbtį 10-12 valandų kas dieną ir vėlais vakarais, ir nors i nelinkstančius pirštus, imti plunksnų ir rašyti? Pagimdytojai žodžių: „Jie poperių dar ko ir redaktoriams poilsio neduoda“, vargu atsakyti. Nes pasakyti: „tu nesuprantai“, „tu negali“, „tu kvailas esi“, yra labai lengva, bet, kad parodyti faktus, reiškia, pasakyti ką nors geriaus, arba nors taip, kaip tie darkantys poperių, —tokie kritikai visiškai negali. Juk tik žvilgterékime į mūsų laikraščius arba tuomlaikine literatūra, o aiškiai pamatyse, kad minėti pseudo-kritikai nieko pamokinančio neparašė. Faktas, kad tas, kurį kita vadina kvailiu, pats yra mūsų klaidas. Apart to, reiškia pasakyti, kad praktika yra butinai reikalinga. Rasi, kurie mokinasi fiziologijos, fyzikos, biologijos ir kitų gamtos mokslų yra patyrę apie praktikos svarbą, kuria užsimima laboratorijose.

Apart to, mēs paimkime parvydži.

Dailyde dirba rakandus; ateina pas jį pseudo-kritikas ir sako: „Tamstos rakandai visiškai netikusiai padirbtī, geriau nustotum dirbęs, nes gaila dilinti irankius“ (suprask poperių). Jeigu dailyde nutyles, gerai,—pseudo-kritikas da labiau pasipus su savo didele išminčia; bet jei jam atsakys: „Man negaila irankiumi, jūs ir dirbk, padaryk geresnius, aš tikėsiu, jog tamsta esi išmintingas ir viska permanai“. Turi but aišku, kad pseudo-kritikas to neispildys; nes pasakyti kelis žodžius, ypa tingai išbiauroti artimą, galiai ir žemiasios rūšies amatnikas, bet padaryti gerus rakan dus reikia zmogaus su protu.

Taip, jeigu nori mokyti kitą, kaip rašyti straipsnius, pats pirma parašyk juos, o tavo mokiniam (kuriuos per polemikas mokiniai koliotės) bus gryni pavyzdžiai.

Viskas ką augštiau peržvelgėme, yra atidengimas blėdies, kuriai girdo tuli (tankiausiai pseudo-kritikai) rašytojai, per

rašymą straipsnių. Dabar dirstelkime į naujos kartos jaunuosius rašytojus, taip gi atsakykime ant augščiau minetos klausimo, butent: ką gali daryti tie, kurių sanlygos nedaleidžia jiems lankytis augštės mokyklas? O jie turi talentą, kuris kursto juos, idant jie stengiasi patių mokyties ir kitos mokytis, ypatingai, draugijinių (socialinių) mokslų ir ažuot pamokytis tamsius darbininkus, jie stengiasi juos išnaudoti, ypatingai su savo gabumu, kuri igija universiteto, užsisiesti ant sprando tamsiems darbiuinkams ir išto daryti „biznį“ (čia vien tik apie Amerikos lietuvius kalbu). Jaunas rašytojas, kuriam rupi vien tik liaudies apšvieta, matydamas tokius darbus mokslaviriy, parodo juos žmonėms. Šia mokslaviriai nirs ta ant savo priešo. Jų pirmas irankis pavirsti į pseudo-kritiką ir šmeižtį tą, kas nešoka pagal jų kuičią muziką.

Mes aiškiai matome, kaip didelę spęką turi straipsniai pastumėjime jaunuomenės prie augšto išsitolulinimo. Kaip jie padaro tvirtu jauną apšviestos stulpą, reiškia, jauną rašytoją, kuris pergali ne tik savo sukiėtėjusias, dvasiškas spėkas, bet ir fiziškas, tai yra, perga li netikusias draugijos aplinkybes, kurios stengesi jį sulaukyti nuo mokslo! Jis drasisai žengia pirmyn, skindamas sunkaus likimo erškėčius. Jis atneša naudą ne tik sau, bet visai žmonijai. Kiek vienas despotas dreba prieš juos. Padvelgime tiktais į šiandienines monarchijas, o pamatyse, kaip straipsnių rašytojai ir jų spauzdintojai yra persekiojami. Dėlko? Dėlto, kad jie parodo žmonėms jų pavergejų blogus darbus ir tik vienintelio pasekmungiausiu bu du. Nes laikraščiai arba tam tikri lapeliai, kurie talpina straipsnus, išsiplatinia pas plėtias minias ir sužadina jas į kovą už savo tiesas; ypatingai, už laisvę spaudos, žodžio, mokslo... O tik per kovą mēs išjame viską, pasidėkavojant straipsniams, kurie veda mus prie plataus dvasiško, politiško ir ekonomiško išivystymo.

Iš visko matome, kad straipsniai lošia dideliai svarbių rolo tarpe kulturiškų reikalų; todėl mēs da kartą atsikreipę į naujos kartos jaunus rašytojus, pasakome:

— Tobulybė yra mūsų išga-

nymas.

bet, kurie pavydi jam, bet trokšta, idant apšvesti tamsią ją minią. Jis pažista spęką viduj savęs, kada pamato tukstančius tūkstančius, kurie nors ir sédejo pagarsėjusiose universitetuose ir apsiginklavos mokslo, bet išsėjė iš jų (pagarsėjusių universitetų) nesuprato draugijinių (socialinių) mokslų ir ažuot pamokytis tamsius darbininkus, jie stengiasi juos išnaudoti, ypatingai su savo gabumu, kuri igija universiteto, užsisiesti ant sprando tamsiems darbiuinkams ir išto daryti „biznį“ (čia vien tik apie Amerikos lietuvius kalbu). Jaunas rašytojas, kuriam rupi vien tik liaudies apšvieta, matydamas tokius darbus mokslaviriy, parodo juos žmonėms. Šia mokslaviriai nirs ta ant savo priešo. Jų pirmas irankis pavirsti į pseudo-kritiką ir šmeižtį tą, kas nešoka pagal jų kuičią muziką.

Mes aiškiai matome, kaip didelę spęką turi straipsniai pastumėjime jaunuomenės prie augšto išsitolulinimo. Kaip jie padaro tvirtu jauną apšviestos stulpą, reiškia, jauną rašytoją, kuris pergali ne tik savo sukiėtėjusias, dvasiškas spėkas, bet ir fiziškas, tai yra, perga li netikusias draugijos aplinskybes, kurios stengesi jį sulaukyti nuo mokslo! Jis drasisai žengia pirmyn, skindamas sunkaus likimo erškėčius. Jis atneša naudą ne tik sau, bet visai žmonijai. Kiek vienas despotas dreba prieš juos. Padvelgime tiktais į šiandienines monarchijas, o pamatyse, kaip straipsnių rašytojai ir jų spauzdintojai yra persekiojami. Dėlko? Dėlto, kad jie parodo žmonėms jų pavergejų blogus darbus ir tik vienintelio pasekmungiausiu bu du. Nes laikraščiai arba tam tikri lapeliai, kurie talpina straipsnus, išsiplatinia pas plėtias minias ir sužadina jas į kovą už savo tiesas; ypatingai, už laisvę spaudos, žodžio, mokslo... O tik per kovą mēs išjame viską, pasidėkavojant straipsniams, kurie veda mus prie plataus dvasiško, politiško ir ekonomiško išivystymo.

Iš visko matome, kad straipsniai lošia dideliai svarbių rolo tarpe kulturiškų reikalų; todėl mēs da kartą atsikreipę į naujos kartos jaunus rašytojus, pasakome:

— Tobulybė yra mūsų išga-

nymas.

Jaunuomenės smegenų išsvytmės gali buti pasekminės tik per sažininką pildymą

1. Skaityti: a) visado, tik geras knygas arba laikraščius, kurios ar kurie žadina mūsų smegenis prie darbo, t. y. pastovaus mastymo, b) neaikvoti laiką dėl tokio skaitymų, kurie galėtų užduoti nevaizdingą darbą mūsų smegenims, pavyzdin: apie pragarą, velius ir daugiaus panašių tuštybių.

2. Mąstyti: a) niekados neįsitikėti į vieną dalyką ir užsibruozti, kad jis jau yra geriausias, kadangi jis gali buti blogiausias, b) stengties mąstyti apie du dalyku ir atrasti tarpe jų persvarą.

3. Rašyti: a) nereikia bijoti pradeti, jei esi nebuves universitete, kadangi turim pagarsėjusių rašininkų, kurie yra nebuves nei pradinėje mokykloje, b) rašyti naudingus pamokinimus, anaipolti neužspendžia katrai geriau ir tam pripažista pirmybę, c) niekados nežeminti artimą, pačiam ne bunant augštensiu (protiškai), tai yra, patolei nesakyti: „tu nemoki straipsnių rašyti, tu poperių dėrkai“—pakolei pats neparašai geresnių ir susiv neusimanai, kaip sunaudoti tą poperių.

Sąžininkas pildymas šių trijų pereigų gali kiekvieną januarijį ar jaunają supažindinti su draugijos mokslais ir padaryti proto milžinai.

Kada mēs skaute į raname mūsų naujuosius dalykus, pagaminame darbų smegenims, t. y. māstome. Kada mēs māstome, pilnai išsišiame daug įvairių dalykų ir, norėdami juos parodyti kitiems,—rašome. Matome, kad tie trys elementai yra tvirti *trejbė*, dėl to gi juos pildykime, o busim išganytais, ne kokiose kvailys čiu augštibėse (suprask danguje), bet ant mūsų žemės paviršio.

Viskas ką augštiau pasakejome apie straipsnius, pertikriname, kad jie (straipsnių) yra dideliu veiksniu tarpe kulturiškų reikalų. Jie yra aksinas, dėlginantis jaunuomenės smegenis ir žadinantis jas prie darbo.

K. Šeštokas.

Atsišaukimas į Brolius Lietuvius Amerikoje.

Ant aido, pasklidusio iš anapus juros, skubiuosiu atsilipti, paduodamas šiokį patariamą kaslink įteigimo banko dėlei parceliavimo žemės Lie-

tuvo dvaruose saviesiems žmonėms.

Labai svarbi yra ši valanda ir labai didelis laikas knopščiai įkurti banką dėlei parceliavimo Lietuvos žemės savo žmonėms, nes dvarai, dėlei ekonomiškų sanlygų, viens už kito nyksta, o geriausi mūsų žemės plotai tenka į svetimtaučių rankas, tuo tarpu, kada pas mus begale bežemiu ir didelis reikalavimas žemės.

Idant aprupinti mūsų žemes žeme, mano nuomone, reikia nieko nelaukus padaryti šiaip: Dėlei kai-kurių priežasčių, geriausiai bus amerikiečiams pas save įsteigti šią banką; iš pradžių nemažiau kaip su 50 tukstančių rublių (juo daugiau, tuo geriau), turėti savo valdybą ir reikalui atėjus pasiūsti reikalaujamą sumą išrinktai Lietuvoje kolektiviškai atstovybei, tai yra draugijelėi susidedančiai iš keletų moralų škai ir materiališkai atsakantų ypatų. Tokia draugija butų tik kaipo agentu-atstovu amerikietiško banko, bet veiktu savirankiškai: pirkę dvarus, parcieluot juos, vestų visus su tuo dalyku sujungtus piniginiškus reikalus, o bankui duotų tik atskaitas ir sulygtus nuošimčius.

Aš esu gerai apsipaišinęs su teisėmis ir žemės parceliacija ir, reikalui atėjus, galiu apsiūti sutverti viršminėtą kuopele, kuri galėtų pasekingai vesti tą darbą.

Dėl ypatiško susirašinėjimo mano antrašas šiokis: A. Petraičiui, M. Tatarskaja 6 Kau-

ne.

Su pagarba

A. Petraitis.

PERŽVALGA.

*** *Tu pačių esama. Statymai Lietuvijos Namo Vilniuje, kaip rašo „Lietuvos Žinios“, vienu balandžio mėnesiu susirinko aukų 1033 rub. 63 kap. I tą sumą kunigų esą jėdėtos 200 rb. Iš 1200 ar daugiau atiliepusių į tą šauksmą lietuvių aukuočių, tik 16 tėrų kunigai. „L. Ž.“ pastebi, kad kunigų laikraščiai tik puse lėpia apie tą svarbų tautišką su manymą prasitarė, o „Garnys“ da nusijuokė. „Ar gauj ir čia kunigai butų atradę bedievybę?“ — pajuokiančiai sako „L. Ž.“.*

Tu pačių kunigelių esama taip Lietuvoj, kaip ir Amerikoj. Jie šaukia: „tauta! tau-

ta!", o pajutę, kaip va pas mus, kad Žalgirio jubilejum renkama aukos minėtam lietuvių namui, greitai atlyžo ir kušda parapijose: „tauta... ir sesutės. Duokit pinigus sesu tems”...

* * „Draugas” rašo, kad per „keturdešimtį” kunigai sudėjo 894 aukų nauja fondas – Sajungos Lietuvių Katalikų Studentų Šelpimo. Šis fondas t. y. sajunga tačiaus nebe Amerikoje tveriasi, bet Lietuvoje. Esas čia prisiustas kūn. Civinsko privatiškas į kūnigus atsišaukimas. Fondas šelpsišas studentus einančius Europos universitetuose.

Kad šitaip darbuotų pirmivisi! Apie mūsų „Aušrą” ir „Moksleivių Paskolos Rateili” vos tik girdisi. O reikyt mūsų veikėjams atkreipti atidžią į tuos fondus, kurie auklėja busiančius lietuvių šviesuolius. Bet kur mūsų atidžia? Frakcijose, ginčuose...

* * „Airių vyskupo pilvas”. Kaži-kas ten juokomis pasakė, kad Kanados lietuviams neverta pinigai kišti į „sesučių” prieplaudos namų statyma, nes tie pinigai sueis į airių vyskupo pilvą. Ant to juoko pastarajam nr. „Draugo” karštai sušuko kokie tai inicialai K. J. B. iš Kanados. Nurodo, kad „seseris” esą mokytos ir dirbą ne dėl airių vyskupo pilvo, bet dėl Dievo garbės, to dėl lietuviams nėsa ko bijoties.

Kad seseris (vienuoless) gali but mokytos ir kartais iš dalies gali net apšvesti lietuvių vaikus, to negalima užgincyt. Bet ar gi gali „Draugas” užgincyt ir šią, kad „airių vyskupo pilvas” suvalgo netik vaikus, bet ir pačias seseris su jų visu mokslu. Mokslas turi buti liuos nuo religijos, kaip dabar ir yra valstijinėse mokyklose. Jei seseris dirba del Dievo garbės, tai jos maža išmokys. Ta patvirtino ir dabar važinėjasi su pamokslais kunigas kapucinas, katras sako, žmogui didžiausis mokslas esas „Tėvė mūsų”. Na, o su „Tėvė mūsų” šiandien lietuviui nebetol galima nuet.

* * „Tris nosių į vieną puodą. Tarp „Draugo”, „Žvaigždės” ir „Kataliko” tebeeina keistas trielius (ne duelius): visi tris tie mūsų katalikiški laikraščiai tebesipeša už organystę L. R. K. S. „Žvaigždė” akėjasi su „Kataliku”, šis su „Žvaigžde”, o vėliaus su „Draugu”. Dabar abu pirmieji sukibo į „Draugą”. Kun. Kaupo organas matomai labai nori pasigaut organystę, todėl „Kataliko” leidėja Tanahevičių išvadino bedieviu, o „Žvaigždei”, t. y. kun. Milukui primetė tvarkardos vadą, butent: 1) kun. M., norėdamas atitraukt lietuvius nuo LRKS, bandęs apie Bostoną, organizuot lietuvių Rymo katalikų tautos mylėtojų draugiją, 2) bandęs atskelti Naujojoj Anglijoj kuopas, tik kun. T. Žilinskis sutramdės Miluką, 3) Waterburyj tapęs kun. Miluko sumanytas ir už megstas „blaivininkų susivienijimas”. Visi tie kun. Miluko užbiginėjimai, sako „Draugas”, buvę daromi su tikslu paardyti Liet. R. K. Sus. O

„Katalikas” vėl gi bandęs paipkti „Draugo” darbininką, A. Zaborą, kad išduotų kokių dokumentus. Taip iškendamai vieni antrų klasteles tie tris laikraščiai, kiekvienas skaito save tikruoju kandidatu į LRKS. organą, ir kiek vienas iš jų tikisi, kad šiomet businčiamos tos organizacijos seime (Plymouth, Pa. 7-9 dd. birželio) taps išrinktu.

Kova už organystę labai nepadorus dalykas. Mums jdomu, kaip to nemato, jeigu jau ne kas kitas, tai bent rimtesnis veikėjas – kun. Kaupas. Apie tai buvo kalbėta ir laikraštininkų susivažiavime. Visi pritarė – nesikišt į vidurinius organizacijų reikalus, jei organizacija to nenori ir turi savo organą. O šiame atvejyj kiasi net tris laikraščiai – anot b. Krušinsko („Drg.” 21 No.): „Katalikas”... kiša nosi ne į savo puoda? Čia gi jau net tris nesis lenda puodan – kata lių susivienijiman. Ir tos nesmato, kaip jos viuomenė nedailiai atrodo – tiesiog mūsų spaudą demoralizuoją.

* * „Prie Žakoniutes bylos. Tėvynė” mums perdav ilgaką aprašymą bylos apie Uršulę Žakoniutę, iš E. St. Louis, Mo., kur pati Žakoniutė smulkiai išdėsto, kaip ji buvo arestuota ir kaip ją norėta deportuoti į Lietuvą. Mūsų skaitytojams ta byla jau žinoma, todėl neatkartodami jos, paménim iš pačios Žakoniutes pranešimo, jog ji jau ištekęjusi už tenvietinio lietuvio, Antano Laskausko. Tai buvo geriausia išeiga. Mat ją skundė, buk užsiemusi paleistuvavimu, todėl dabar, kaip turinti vyra, pasiliesta šeimyniškoje globoje. Jeigu valdžia vėl dar užsimantu prie jos kabinties, tai jau stačiai turėtų pasakyti, kad Žakoniutes reikalauja rusų valdžia už daivavimą revoliucijoje, ir tuomet jau reikyt ir visuomenei sukrust, kad ta mergina (dabar jau moteris) apgint. Savo atsišaukime Žakoniutė ačiuoja visiems, kurie jos bylai aukavo pinigus. Byla dar tebestovi Washington'o augč. teisme.

Į Lietuvos.

Rostovas ant Dono, Rusijoje. – Čia atvažiuoja daugeliis lietuvių uždarbiauti. Jos fabrikuose taip kaip ir nedirba. Paprastai eina už tarnaičius pas ponus, kur gauna nuo 8 iki 10 rub. per mėnesį.

Lietuviai čia nors ikišiol silpnai laikési sulyg tautos reikalų, bet dabar po truputį prada krutēt. Nelabai senai buvo čia jų pirmutinis viešas susirinkimas. Žinoma, kalbėjai ne ka gilaus aiškino. Kalbėjo apie lietuvių santykius su lenkais. Mat kaip tėvynėj, taip ir miestuose siauramaniai lenkai lietuvius kibina. – Surinktus per susirinkimą pinigus nutarė paskirti pusiau: bažnyčios reikalams ir padengimui susirinkimo lėšų.

A. L. Reika.

Biržial, Kauno gub. (Iš laiško draugui)... „Širdinėjai ačiu jums už pasiuntinėjimą. Rodos visus

aplaiκiau, kokius tik siuntētę; tik tas neaišku, kiek siuntētę; tiek tik paminesiu, kad senes išsiuntinė, ant kurių buvo ranka pažymėti numeriai, paėmiai 7 išsiuntinė, o dabar trumpu laiku – vėl 2 išsiuntinė. Skaitytojų Lietuvoj labai mažai, kad ir Jokubiškius, mės tik su J. Bružu skaitome, bet Bružas skaitik „Lietuvos Ukininką”, o amerikoniškų neima nei į rankas; nors ir jis jau pakrypo į naujos dviasios puoš, bet skaičiati visokius raštus neturi aktyvos, o katriems dar fanatizmo akinkliai tebéra ant akijų, tam tai nei neparodyk naujos literatūros; tam tik truputį arba iš nuobodumo rupi pasiūmti maldaknygės, o taip visa jeigu yra kada liuoso laiko, praeidžia prie kazyrų arba karčemose, nes višiųjų karčemų arba aludžių pradeda atsirasti ir sodžiuose; žinoma, leidimas duotas vien tik ant alaus, bet prie tam ikvaliai galima gauti „pilkosios”.

Viešų darbų visuomenės naudai kaip ir negirdet; kur kiek laisviau kas nori veikti tas uždrausta, geriaus tose vietose karčemos statomos. Vabalninkuose ir Radviliškyje yra užrateliai, bet nieko negirdet apie juos: Radviliškis nuo mūs apytoliai, o Vabalninke norėjom sužinoti, kada atsibuna susirinkimai ir ar ne galima butų ir mum prisidėti, kadangi, kiek teko išstiriai ratelis po Vabalninkų kunių sparnais. Vartotojų draugijų kiekvienam didesniams miestelyiams randas; bet kiek teko sužinoti beveik visos silpnai stovinti Simberge gerai gyvuoja; mat latviai geriau suprantant vienybės galybę ir, pasidėkavojant jų geresniams ažšvietimui geriau moka vesti sankrovos tvarką; o Biržuose, net gėda rašyti, ne kaip stov, nes daug yra tame priežasčių, daugiau – daugiausiai kaltė griuva ant tamšiųjų žmonių, nes didele – didelė žmonių minia sako: „kam da biedribe pirkti, kad ir pas žydus tokiai pat čienia”; gaila žmonių, kad jie nepamenia, kol nebubo vartotojų draugijos, tai kainos ant prekių taip ir kilnodavos: rudenį ir pavasarij, kada keliai blogesnis, tada pas žydelį ir kaina pakila, o dabar prie draugijos, kokių tik prekių draugijų yra, tai kaina nesikeliai nei pas žydus, nežiurint koks keliais nebutų; antra, daug kas priguli nuo valdybos, kaip jų tvarką ves, taip ir draugija gyvuo. Iš pradžios per 2 metus „viskas gerai sekėsi pakol katalikų kunigelių buvo kasierium” – pasakydavo, kad tiek ir tiek pelno ir gerai, nei kokių knygų nei užrašų nebuvo, viskas buvo užsitiketa „šventai ypatai”; bet nuo pradžios 1909 m. įtojus valdybon liaud es mokyklos mokytojui Protui (ruskis) ir tulam Raštai seno ir naujo testamento” (latiniškomis raidėmis). Berlyne 1908.

Halley'o kometa, kuri gegužės 19 apie 3 valandą ryto buvo prie žemės prisiartinus, taip ir neteko vilniečiams matyti, nors Pilies Kalnas tą naktį buvo žiurėtojų kaip sėte prisėtas.

Aleksandras Ratkus (1866–1910). Gimės bene Joniškio par. (Kauno gub.), vargingų tėvų vaikas, savamoks lis, 17 metų jau platina tarp žmonių užrubezinius lietuvių raštus. Pramokes kiek pats mokinio kitus, turėdamas į tai apie mirusį Anglijos karalių.

kunigui, pabrangindami inventorių, norédami visai išdildyti tą trukstančią sumą, bet visgi da liko neįskasavota 1700 rub., tai metiniam susirinkime užbaigtas klausimas ir iškasuota ta suma nuo kunigėlio pečių, t. y. dovanota arba paskirta ant mišių; nors koks 10 ypatų laikas priešinosi, bet kur didesné puose ten ir spēka, nes abiejų kunigelių jau buvo geroka agitacija pirm to padaryta.

Tai nuo šių 1910 metų pri-

gulės draugijos gyvavimas ar mirtis. Dabar tvarka labai gera įvesta, nei vienas skatinas negali prapulti, bet kad žmonės taip-pat ir pas žydus gauna (nors tavoras ir blogesnis), tai ir pradeda vėl trauki pas „meilitikas”, nes pasidereti gauna, o ką nudera tai nereikia mokėti.

P.

Vilnius. Geguž. 14 d. Vilniaus lietuvių dviklasės mokyklos naudai buvo suruoštis vakaras. Gužuolio drama „Ponas ir Mužikai” nors scenai ir nelabai tinka, vis dėlto ačiu geram lošimui publikai patiko ir nesyskė prajuokino visus.

„Patarėjas“. Sužinojome, kad D. Šidlauskis „Patarėjo” išleidimą atidėjo rudeniu ir išvažiavo Rygon „Rygos Garso” redaguoti.

Nauji vyskupai. Popežius laikraščio „Acta apostolice Sedis” apgarsino, kad Žemaičių vyskupė kun. K. Cyrtautas paskirtas Žemaičių vyskupu, o Lucko-Žito miriaus vyskupė, kun. A. Karosas paskirtas Seinų vyskupu.

Lietuviams svarbu yra, kad Seinų vyskupas lietuvis ne lenkas.

Užgintos knygos. Užsie nių knygų cenzura kas mėnuo išleidžia sąrašą knygų, kurios leidžiamos ir kurios draudžiamos Rusijos pavaldiniams skaityti. Tame kataloge strojai vedamas ir lietuviškų knygų skyrius. Gruodžio mėn. praeitujų metų ir sausio mėn. šių metų užginta: 1) V. K. Račausko „Eilėmis ir proza”; 2) „Lietuvos” Kalendorius. Sutaisė Jonas Ilgaudas. Chicago 1910. 3) Jovaro „Tėvynės laukuso”. Apysakų rinkinys („Žmonių knygyno” No. 3). – Iš Jovaro eilių rinkinėlio „Pirmieji Žiedai” užgintos skaityt 2 eilutės, butent 23 ir 24 eil. iš viršaus. – Iš leistųjų knygų pažymėtinos: 1) Vyduono „Lietuvos Varpeliai”, 2) Lazdynų Peledos „Našlaitė” (antras išleidimas) ir 3) „Biblia” arba visas Šventasis Raštai seno ir naujo testamento” (latiniškomis raidėmis). Berlyne 1908.

Ta pačią naktį krėtė pas Alfonsą Mickevičių ir pas Joną Medziauskį; pas juos rado literatūros su atsišaukimais; pas jų buvo nesenai ažsigyve. Nės Viktoras Matuzas siuviėjas ir jis už tą patį kaltina, nors V. Matuzas ir visiškai galėjo nežinot, kas pas J. Stankuną yra.

Ta pačią naktį krėtė pas Alfonsą Mickevičių ir pas Joną Medziauskį; pas juos rado literatūros su atsišaukimais; pas jų buvo nesenai ažsigyve. Nės Viktoras Matuzas siuviėjas ir jis už tą patį kaltina, nors V. Matuzas ir visiškai galėjo nežinot, kas pas J. Stankuną yra.

Šių palinkimą pasidaro fotografiu-retušeriu, bet tą užsiminimą turėjo mesti, nes akis pasirodė persilpnos. Kiek jis išvairių užsiemimų perėjo! Buvo ir paprastu darbininku kotas kliu ir plytų dirbtuvėse, ir vagorium, ir dvarų užveizda, ir „Viln. Žinių” korektorium, ir knygų pardavinėtoju, ir naminiu mokytojum, ir daržininku, ir krautuvininku ir felneriu. Jo rankai priguli garsumas piešinys apie 1900 m. vie-

name atsišaukime (iš „Ukininko”), kur žandariai gabenasi suimtą kunigą ir žmogelių. Taipogi jo buvo nupieštas S. Daukanto paveikslas (iš pasaikojimų žmonių pažinėjusių S. Daukantą), nors paskiau pasirodė, kad tasai „portretas” ne labai panašus į originalą išejo.

A. Ratkus varguos gimė vargingai augo, vargus per visą amžių bekeždamas varguose Šiaulių ligoninėje kovo 1 d. 1910 m. ir pasimirė.

Visuomenės pažiūromis A. R. buvo diktėjai į kairę nukrypti 1905 m. Vilniaus mitinguose jisai buvo žinomas ytin radikaliniems savo kalbomis.

Turėdamas nepaprastus gėbumus A. R. buvo silpnas sveikatos. Jau bene 1897 m. gavęs proto ligą turėjo gydytis Maskvos psychiatrijos klinikoj, ir čionai gydytojai surado, kad prie to dar yra ir plaučių džiovos pradžia.

K. Gr.

Žemaičių Seminarijon Kaune išdavė egzaminus iš 23 tik 12 – Butvilas, Beinoras, Vilimas, Gražis, Žitkevičia, Kaudris, Lagis, Malisauskis, Narušis, Jančauskis, Janilio, Tikuišis.

(„Liet. Žinios”.)

Šiauliai, Kauno gub. Kraštas. Iš didžiosios pėtinyčios į subatę Šiaulių policija su žan-daraus viduraskijų dale katas pas kai-kuriuose įtarimus žmones; pas siuviėją Juozą Stankuną rado Šiaulių Liet. soc. dem. org. antspaudą ir du valsčiaus antspaudu ant paspartinių blankų; taipgi rado keletą revolverių ir kiek tai literatūros su atsišaukimais; pas jų buvo nesenai ažsigyve. Nės Viktoras Matuzas siuviėjas ir jis už tą patį kaltina, nors V. Matuzas ir visiškai galėjo nežinot, kas pas J. Stankuną yra.

Ta pačią naktį krėtė pas Alfonsą Mickevičių ir pas Joną Medziauskį; pas juos rado literatūros su atsišaukimais; pas jų buvo nesenai ažsigyve. Nės Viktoras Matuzas siuviėjas ir kaltinami, o kiti palikti anttolimesnio tyrinejimo. Kiek girdėjome, areštuojeti spėja, kad iš jų pačių draugų atsiraude išdavikai, kurie juos naktį buvo žiurėtojų kaip sėte prisėtas.

J.—

Laikraščiai 3 nubausti 950 r.; lenkų laikraščio „Od rodzenie” redaktoriui Gackiui uždrausta pasirašyti po laikraščių, o rusų laikr. „Kiev. Mysl” redaktorius uždarytas mėnesiui ar štān uz straipsnių apie mirusį Anglijos karalių.

Teismai. E’aterinburge, Simferopolje, Evpatorijoje, Tiflise ir kt. eina arba buvo bylos už prigulėjimą prie partijų arba už pasipriešinimus valdžiai. Daug nuteistų ka torgon, kalėjiman, ištremi-man.

Ivairios žinios. Cholera. Peterburge 1909 m. buvo susirę cholera 7538 žmonės, iš jų numirė 3,233. Dabar Peterburge išgauj girdėt panašių cholera apsirgimų, bet Ekateterinoslave vėl pradejo tikrą cholera sirgti. Iki bal. 23 d. susirgo 38, o numirė 7. Laukkime tos viešnios ir pasmus.

(„Liet. Ukin.”)

Dukštas, Ezerėn ap. Iš mūsų šalies ši pavasarį labai važiuoja į visas šalis žmonės uždarbiautu, labiausiai į Ameriką

ŠI AMERIKOS

Aukso jieškotojai. Pasi-girdo, kad ties vienu Alaskos m'esteliu, Iditarod City, tarp užėita daug žemės, kur oje napsčiai esą aukso grudžių. Ta dėgirde pradėjo plauti buriai visokiu patėjimui amerikonu, pasmilusiu ant lengvo pralo-bimo. Vieną tik perėtai su-bata aplaukė Yu-on upė 350 aukso jieškotojų; viso labo jų tuoju busią i 5000. Laukai jau-nust tyti būdėmis ir mirga-nuo žmonių bėginėjančiu su-spatais. Tačiaus aukso da ne-randa.

Prez. Taftas jau sugrįzo Washingtonon iš kelionės su-prakalbomis. Jis džiungiasi, kad visose aplankytose valstijoje jį žmonės sutikę su entuziazmu. Nėra dyvo. Mūsų prezidentas, kaip advokatas, moka žaisti gražiomis frazėmis ir daug gerovės prižadet vi-suomenei; ant minios priž-dai visumet daro įspudį, nors jie butų ir tušti.

Pranašauja kitą krizę. Ada, O. Northern kollegijoje prez. Taftas kalbejo i 15,000 klausytojų ir tarp ko kito per-spėjo, kad ateinančiu dešimtmečiu busią Amerikoje kri-zis, panašas praėjusiui. Prie-zastis tokia, kad čionai viskas taip sparčiai plėtojasi, jog žmonės nebesuspėja išmokti, kaip gyvent ir save valdyt.

„Nusiziurėjo“... Ithaca, N. Y. pas farmerį, tulą Scott, višta sudėjo nepaprastą kiaušinį: jo galva keistai gumbuo-ta, su dviejų colių uodega; iš-siuri lygiai tókis, kaip Hal ley'o kometa. Kiaušinį pae-mė Cornell universiteto pro-fesoriai, kurie tirsių, bene višta „nusiziurėjo“ į kometą.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

So. Brooklyn, N. Y. Ge-gužio 28 d. vakare, Sze-zos svetainėje 650–3rd Ave. buvo Lietuvių Jaunimo Klu-bo surengtas vakarėlis. Žmo-nių buvo pilna svetainė, mu-zika griežė iki 12 val. Buvo dižkiai jaunu merginų, vaiki-nų ir šiaip jau augesnių žmo-nių, – suvirš pora šimtų. Bet kada 23 d. gegužio buvo su-kiestas į p. Novako svetainę (708–3rd Ave.) susirinkimas dėlei rengiamų jubileinių Žalgirio prakalbų, tai vargai buvo ketvirta dalis to skait-liaus, nors į susirinkimą mums ypač prigulėjo susirinkti, vi-siems So. brooklyniečiams, ir išgirsti apie vargus mūsų pra-bočių, kurie kentėjo už tévynę liuosybę 500 metų atgal, kovodami su kryž-ivais. Ar-ne sarmata mums brooklynie-čiams ir brooklynietėms, kad mēs į balius ir šokius tai pir-mutiniai, o į svarbesnius susi-rinkimus tai nei nosés nepa-rodom! Daugumas, buvo gir-dėties, plepėjo, jog neėjé dėl-to, buk tai bedieviai kalbeto-jai prakalbas sakė. Mat mēs taip jau išpaikę, kad jeigu tik kaltėtojas be ilgų skvernų, tai jau „šabaš“—bijomės jo į pamatyti. Tuomtarpu čia kal-betojai gražiau pasakė, negu koks kunigas; jie nurodė mums mūsų praeitį ir dabarti ni mūsų gyvenimą, aiškiai ir

Kalėjime pinigus dirbo. Jefferson, Mo. valstijinėmataisos name rasta klastuotų pinigų dirbtuvė. Pas du ka-liniu rasta puikios itaisos ir pridirbtų kvoterių ir pudsolių, kurie niekuo nesiskiria nuo gerų pinigų.

Tai bent „patai e“!

Kiek Amerikoj pinigu. Washingtone, valstijų išdas-praneša, jogei birželio 1 d. vi-soj Amerikoj buvo pinigų \$3,419,382,284. Jeigu visus juos išdalint po liaudi, tai kiekvienam žmogui esą išpu-tu po \$34.59.

Galicijos žydai. Pereita savaitę New Yorke atsibubo „Galicijos Žydų Federacijos Amerikoje“ suvažiavimas. Pribuvo 500 delegatų. Viso esą čanarių i 60,000.

Gorkis neatvažiuos. Pa-ėjės buvo paskalas, kad neuž-ilgo vėl atvažiuo-ias Ameri-kan garsus rusų r. šytojas, M. Gorkij ir ikursiąs New Yorke rusų teatrą. Aut šito jo pati-rašo, kad Gorkis atvažiuot nei nemislinęs. Jis dabar apsigy-

venęs ant italių salutės Kapri; teisingai. Žmonės verkė klu-tuomtarpu keliaująs po Kalabrija.

Karvė suédé balioną. Amherst, Mass. prof. Rotch išleido į ora nedidelį balioną, dėlei moksliskų tyrinėjimų. Kada balionas nukrito ant laukų, tai beješkant jo rasta ne-gyva karvė, kuri puoš baliono-jau buvo suėdusti ir užspringo.

Kalėjimu kongresas. Ateinančio spaliu 2. Washing-tono rengiamas vi-asvetinius suvažiavimas kalėj mininkų. Jau žadėjė atvažiuot apie 120 delegatų iš visų pasailio kra-tų.

Džiovininkų kolonija. New Yorko dienraščio „Evening Journal“ redaktorius Brisbane padovanovo savo dvarą iš 300 akių žemės, išteig-mui kolonijos vaikams, uži-krėtusiems tuberkulozu (džio-vu). I ją tilps apie 300 vai-kų ant sykio, kuriuos palaikę po tris menses išleis. Ims vaikus iš New York ir New Jer-ey valstijų, žinoma, tik be-torčius ir uždykā.

Orlaivininkų lenktynės. Po tam, kaip užperėtai nedē-dienį garsus aviatorius Curtiss laimėjo \$10,000 prizą atskri-dimu iš Albany į New York vienu gaistu, dabar rengiamas konkursas tiems, kurie per-dešimtį dienų nulėks dviem keliais: iš Chicagos į New Yorką ir iš St. Louis į New Yorką. Pirmajį prizą \$25,000 žada duot susidejė du laikraščiai: Chicago Evening Post ir New York Times, antrą prizą \$30,000 žada dienraštis New York World. Jau daugelis orlaivininkų priėmė užkveti-mą.

venęs ant italių salutės Kapri; teisingai. Žmonės verkė klu-tuomtarpu keliaująs po Kalabrija.

Karvė suédé balioną. Amherst, Mass. prof. Rotch išleido į ora nedidelį balioną, dėlei moksliskų tyrinėjimų. Kada balionas nukrito ant laukų, tai beješkant jo rasta ne-gyva karvė, kuri puoš baliono-jau buvo suėdusti ir užspringo.

Kalėjimu kongresas. Ateinančio spaliu 2. Washing-tono rengiamas vi-asvetinius suvažiavimas kalėj mininkų. Jau žadėjė atvažiuot apie 120 delegatų iš visų pasailio kra-tų.

Džiovininkų kolonija. New Yorko dienraščio „Evening Journal“ redaktorius Brisbane padovanovo savo dvarą iš 300 akių žemės, išteig-mui kolonijos vaikams, uži-krėtusiems tuberkulozu (džio-vu). I ją tilps apie 300 vai-kų ant sykio, kuriuos palaikę po tris menses išleis. Ims vaikus iš New York ir New Jer-ey valstijų, žinoma, tik be-torčius ir uždykā.

Orlaivininkų lenktynės. Po tam, kaip užperėtai nedē-dienį garsus aviatorius Curtiss laimėjo \$10,000 prizą atskri-dimu iš Albany į New York vienu gaistu, dabar rengiamas konkursas tiems, kurie per-dešimtį dienų nulėks dviem keliais: iš Chicagos į New Yorką ir iš St. Louis į New Yorką. Pirmajį prizą \$25,000 žada duot susidejė du laikraščiai: Chicago Evening Post ir New York Times, antrą prizą \$30,000 žada dienraštis New York World. Jau daugelis orlaivininkų priėmė užkveti-mą.

N.

Benld, III. 21 d. gegužio čionai patiko netiketą mirtį 27 metų vaikinas, Antanas Gencukas. Jis nuėjo su draugais maudyties, nusinešę visi dėgtinės ir išsigérę: puc van-denin! Velion's plaukt nemo-lėjo, o dar žadėjo parodysis sposa: kaip šoko, taip ir istri-go dumblynėn. Da gyvą iš-émė, bet daktaras atrado nu-suktą sprandą; į trumpą laiką ir pasimirė. Kadangi velio-nis nepriklausė jokion dran-gystėn, tai palaidojo tik savie-jį, tėvui prašant palydejo iš miesto vietinis Lietuvių Ne-prigulmingas Klubas, nors ir ne sanari.

Liudnas pavyzdis mūsų jau-nuomenei iš velionio Gencuko. Jisai su lietuviiais nesidrauga-vo, bet sėbravosi su angliais. Kol buvo sveikas ir prie ska-tiko, tai buvo jvalios ir sėbrų. Bet patikus nelaimei visi ji apleido. Jei ne lietuvių, tai nebutų buvę kam ir grabas iš-neša.

A. B. Urzy.

Coaldale, Pa. 28 d. ge-gužio Minersvilles lietuvių te-atrališka kuopa sumanė čia-atlošti komediją „Bomba“. Pagarsintu laiku, tai yra nuo 7 val. vakare išsusirinka pub-likos... keli vyrai, na ir aktorių da nežinia kodėl pa-sivélio, taigi iš tos susirinkus „publikos“, keletas patre-piuėje apie salę, pardalinio-n mon. Kas čia kaltas ir kam reiketų, užvaziuoti per laik-ašt. suku ir nuspresti... Paskui pribuvo ir lošejai Jie, reikia pripazinti, gerai išsil-a-vinę ir visi savo roles gerai at-loše. Tarpais buvo dar dai-nos ir deklamacijos, taip gi-monologas. Vaidinimas ro-dos visiems patiko.

Po užbaigos išėjė viens kita klausinėjo: „kas čia per daly-kas? kur gi mūsų lietuvių, kad neatėjo?“ Ir ištikro, gė-da Coaldale lietuviams už to-kią tinginystę ir nesupratimą,

ką reiškia teatras. Pakalbi-nus eiti į rengiamą lietuvių teatrą, kiti atsakinėjo: „nu gi eik sau; o ką aš ten eisiu į ta šliuptarnių „šio“ ir mokesiu dar 40 c.!.. Aš verčiau tą prae-rsiu“... Visur lietuvių jau babund+ ir pradeda darbu-o-ties, o ščia ir dievai žino kas galėtų juos iš miego pritrenk-ti. Buvo čia kadaisiai ir L.S. S. kuopelė, bet senai jau iš-nyko,—vieni išvažinėjo, kiti išvirto į fanatikus.

K. Vailionis.

Paterson, N. J. Neper-

senai čion susiorganizo ko-

operativiška vartotojų bendri-

ja ir išteigė valgomų daiktų

krautuve. Sekasi, tik mote-

réles reikalauja to, kas nega-

lima, todėl krautuvės admi-

nistratorius, girdėt, zadasi pa-

mest tą darbą,—but gaila, tai

atsakantis žmogus.

Brooklynietis.

Scottsbluff, Neb. Pakila

balsai ir vėl nutyla. Kodėl mū-

sų vinentučiai taip nerangus

apie taip svarbų reikala—ištei-

gimą banko išpirkimui Lietu-

vos žemių? Pats dabar laikas

suviesti miestuose ir mieste-

liuose visuotinus susirinkimus,

išrinkti komitetus ir padaryti

visuotiną komitetą suvažiavi-

mą, kad aptartyt: ar mēs ga-

lesime kuomi-nors prigebeti

mūsų tautai, iš kurios slysta

deli plotai prigmotis žemės.

Draugystės, klubai, jūs pa-

rapijų klebonai: ar jūs nieka-

dos nepamatote apie tai.

Lietuvas Veliava.

Brooklyn, N. Y. Daug

jau kartą buvo išsūtę, kad

mūsų laikraščiai atkartoja

tuos pačius straipsnius ir tai

da po kiek kartų. Kiekvienas

rodes ima laikraštį, kad

rasti jame kokią žinią, naujieną,

ar tai pamokinimą, kas

mums labai reikalinga. Šiuom

laiku daugiausia aprašoma te-

tra, perkrant visą teatro turinį, alei vieną pasijudini-

mą aktorių ir užsilaikymą žiu-

rovų. ne retai buna pagarsinta

ir uždarbis nuo teatro. Ir ko

kią naudą žmogus, budamas

kitam mieste, turi iš tokio ap-

rašymo? Tas einasi ir su pra-

kalbomis: aprašoma, kas kal-

bėjo ir atspauzdinama net su

pridejimais visos prakalbos

turinys. Ar ne užtekėtų pra-

kalba pasikakint vietiniams

gyventojams, užnot laikraštyj

užimt bereikalingai vieta?

Ar ne butų naudingiau,

kad laikraščiai daugiau rašytu

apie lietuvių ekonomiškajį

stovį, mokinčių kaip reikia uz-

dėt korporacijas, kaip vesti

jos tvarką; apie veitelpystę,

uždėjimą kokių išdirbysčių;

platinant tokią nuomonę tar-

pe lietuvių ar ne turėtumėm

mēs kada naudą? Reli me

tais atgal buvo kieno tai suma-

nyta, kad S. L. A. lešomis už-

dėti čebatų išdirbystę; bet tas

laikas, kada mės perkeisime dabartinę nuožmą, krauju ir ašaromis aplaistytą surėdymo ranką į meilią, švelnią, visus glamonejančią... Tik turėk viltį! — Dabar gi... sudiev!..

Pirmyn! — pirmyn!... Štai, ten, brėkšta naujo gyvenimo rytas. Greičiau prie jo!

Ten ir vėl susibėgs mūsų taki; ten mės busime laimin-gi...

Arčiau tik prie jo!.....

15—III—'10.

Strazdas.

Laiškai in Redakcijā.

Gerb. Redakcija:

Tikiuosi jog lesite man vietą keletui žodžių, kad nusivalyti man užmesta dėmė „Dagio“ nr. 5.

Nesakyčia nieko, jei tas straipsnelis neturėtų savyje aiškius pakraipos erzinti ištai-ga pries ištaiga ir jeigu tas neįkrimino už ypatos pries-visuomenę. Bet kad minėtas straipsniukas (jei jis taip galiu vadint) stačiai pjudo „Vienybę Lietuvninkų“ ant manės, todėl ir pranešu: jog aš „Vienybę Lietuvninkų“ nenuomet jokio boikoto neesu apšaukės. Jeigu „Dagys“ ir jo korespondentas tą žino ir gali nurodyt faktus, todėl teiksis tą parodyt viešai.

Jeigu to „Dagys“ nepadarys ir korespondentas savo tikros pavardės nepasirašys, tuomet tegul skaitytojai ir vi-suomenė žino, jog „Dagys“ ir jo korespondentas yra mela-giai.

J. Grinius.

1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

New Yorko Žinios.

Birželio 2 d. Cooper Union Institute buvo išdavinti mokiniams diplomi, kuriuos gavo taipgi du lietuvių: Voldemaras Daukantas—ant civilisko inžinieriaus ir Karolis Marx (Markevičius)—chemiško inžinieriaus. Daukantas gavo Cooper medalį ir laipsnį mokslo bakalauro, o Marx—taipgi medalį ir laipsnį chemiškojo bakalauro. Ir vienas ir kitas iš šių lietuvių dar mažai žinomi lietuviškai visuomenei, bet dabar reikia tikties, tapę savystoviais, pradės darbuoties ir mūsų dir-vuje.

Du vietiniai rusų laikraščiai veda tarp savęs kova ant gyvasties ir myrio. „Ruskių Golos“ redaktorius Okuncovas skundžia redaktorių „Rusko Amerikanskaho Echo“ Krugliaką, buk tas einas iš vien su rusų valdžia, o Krugliakas patį Okuncovą tiesiai nušviečia į valdžios šnipu Dalykas daėjo iki teismui. Mat sykį Okuncovas paraše, buk Krugliakas savo laikraštyj išpeikęs žinomą re-voliucionierių Burcevą, o užstojaus uz Evalenko, kurį Burcevas spėjo esant šnipu. Todėl „R. A. E.“ redaktorius

Vietines Žinios.

Geguzio 31 d. ant 131 North 4-tos gat. pasimire gana gerai žinomas lietuvis, Mat Jonušonis, gyvenęs čia apie šešetą metų. Palaidotas su iškilme ir bažnytinėmis apeigomis pereita pėtnycią aut Holy Cross kapinių. Velionis buvo pirmeivis vaikinas, nesenai dar buvo ir kasierium Lietuvij Apšvietos Draugystės. Iš amato buvo kriaučius ir, kaip vietiniai sakydavokeriausis kriaučius.“ Pazy-metinas buvo velionio pačedumas, nes po mirties rasta banke ar ne \$3400. Liko čia jo brolis Antanas ir dvi seseris: Antonina ir Rozalija.

Girdėtis, kad vietinis klebonas V. Varnagiris išvainojas Lietuvon, iki rudeniui. Jo vieton liekasi vienas senas kunigas ir nesenai čia išven tintas vikaras.

Pereita pėtnycią Žalgirio konfrencija laikė užbaimajai apvaikščiojimo posėdį. Apskaityta buvusio apvaikščiojimo lėšos i \$51 su cetais. Kadangi surengime dalyvavusios draugystės turi i

1177 narių, todėl padengimui lešą išpuls kiekvienam nariui dėl po 4½ cento.

Nuo birželio 12-tos prasidės paprastas bėgiojimas elevatorių į Rockaway Beach nuo 6 išryto iki 9 vakare, nuo Marcy ave. stoties.

Paskutiniuosė surašuos rasta Brooklynė gyventojų apie 1,600,000 dušių. Priapus gyventojams brooklyniečiai turės tiesą darinkti daudu nauju kongresmanu, prie dabar esančių šešių.

Iš Rusijos atvyko galinčius Pilakov, gimę Vyborgė 26 metų, kuris Maskvoje gavo antrąjį prizą. Birželio 13 d Star teatre jis čia imsis amerikonais dratuoliais.

Long Island City išskure pirmasis „Blau“ gazo plentas. nuo vardo išradėjo Blau iš Vokietijos. Čia šviesa parsidavinės svarais ir kvotoromis. Šitas gazas yra pritaismas chemišku budu, ir galimas vartoti po kaimus ir ant laukų. Jis padarys Amerikoje gazo revoliuciją.

Pereita savaitę Prospect Parke prasidėjo nedėdienių koncertai.

Krasos dézuté.

Botyriui: — Vieną pajieškojimą per metus spaudiname kiekvienam skaitytojui už dyką.

K. T.: — Laikraštinių suvažiavimas plačiai aptarė vi-sus tuos klausimus. Suprantama, kad neviskas duosis taip veikiai ir greit įvykinti. Ypač da ir delta, kad kai-kuri laikraščiai, pvz. „Kova“ pradėjo skersuoti. Bet iš to da negalima išvest, kad visas suvažiavimas, kaip tamsta sakote, bus 0. Didžiuma mūsų laikraščių mato panašius laikraštinių suvažiavimų darbus pas visas civilizuotas tautas, ir tiki ne i 0, bet i visą sumą. Jeigu mūsų klerikalų ir kiti siaurios pakraipos laikraščiai mato kitaip, tai — na, tegul jie sau sveiki ir ritinasi apie 0. Mūsų suvažiavimų darbas jau pradėtas. Laikraštinei etikai jau tapo padėta rimtos pagrindos. Ko neatsiekime šįmet, tai darysime sekantių suvažiavimais, įvyksiančiais ateityje kasmet.

A. K-čiu: — Tamstos su manymas — surašyti Amerikos lietuvius intelligentus butų neblogas. Ar negalėtumėt parasyti tam tikro straipsnio, sunuodymais, kaip už to darbo imties? Jeigu tokis sumanytas įsikunytų, tai surašytojai gautų kiek-tiek medžiagos iš dabar padarytosios Jungt. Valst. statistikos.

Marcinkevičiu: — Tamstas klausiate: kodėl T. M. D nešleido velionio J. Mačio (Kekšto) rinktinį raštą, o paverde juos „pašaliniamas biznieriams“ — Baltrušaičiu. Mums das dalykas tiek težinomas, kad Mačio raštus, daugiausiai tilpusius „Varpe“, „Vienybėje Lietuvninkų“ ir kitur, rin-

(Žiur. ant 6 pusl.)

Šventa giesme.

(Užrašyta viena rytiečių lietuvių tame.)

1. Ai tu ziakel-ziakel,
Visu žiaku makytajau,
Švinta rašta pildytajau,—
Tu ḡi sakai: ziakel,
Kas ti dunguj vienas?

— Vienas Panas Dievas
Dunguj karaliauna.

2. Ai tu ziakel-ziakel, etc. *)

Kas ti dunguj dujen?

— Dujen Jézaus kvietkai,
Vienas Panas Dievas
Dunguj karaliauna.

3. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj trys?

— Trys patrijarkai,
Dujen Jézaus kvietkai,
Vienas Panas Dievas
Dunguj karaliauna.

4. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj ketur?

— Ketur Dieva žadžiai,
Trys patrijarkai,
Dujen Jézaus kvietkai, **) etc.

5. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj pinki?

— Pinkias Jézaus ranas,
Ketur Dieva žadžiai, etc.

6. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj šeši?

— Šeši kvietkai lelijų

Prieš Panu Mariju,

Pinkias Jézaus ranas, etc.

7. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj septyn?

— Septyn sakramentai,

Šeši kvietkai lelijų, etc.

8. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj aštuon?

— Aštuon žvakės dega,

Septyn sakramentai, etc.

9. Ai tu ziakel, etc.

Kai ti dunguj devyn?

— Devyn Dievo meldžia,

Aštuon žvakės dega, etc.

10. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj dešim?

Dešim Dieva prisakymu,

Devyn Dievo meldžia, etc.

11. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj vien'lik?

Vienuolik' aniuolu,

Dešim Dieva prisakymu, etc.

12. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj dvylirk?

— Dvylirk' arkaniolu,

Vienuolik' aniuolu,

Dešim Dieva prisakymu,

Devyn Dievo meldžia, etc.

13. Ai tu ziakel, etc.

Kas ti dunguj trijų?

— Trijų krikščionių,

Šeši kvietkai lelijų,

Prieš Panu Mariju,

Pinkias Jézaus ranas,

Ketur Dieva žadžiai,

Trys patrijarkai,

Dujen Jézaus kvietkai,

Vienas Panas Dievas
Dunguj karaliauna.

V-tis.

* * *
(Iš Malasino.)
Jaunystės dienelės prie galo greit slenka,
Žymės nepaliék' prieit;

Pažvelgus ten—viskas taip tuščia, taip menka...
Ne liaurai lauk' manęs—mirtis...
Ir kuom tąs jaunystės dienas paminėti?
Ar meile ramiaja, ką niekad nedingsta
Sirdis kol neliauja krutinėj' tvaksėti?
Sustink tu, sirdie, kad gyvubė jau stingsta!
P. B-tis.

Halley'o kometu lydejusieji istoriški nuotikiai.

(Užbaiga.)

684 metuose po Kristu arabai mahometuai apsiautė Rytinės Romos imperiją ir keleto metų tisuma užvaldė Siriją, Egyptą ir Afriką. Kometa tuomet buvo matyta Chinuose ir Japanojo.

760 m. kometa buvo gerai matoma ir Chinuose ir Europoje; tai buvo 20-metė viešpatavimo imperatorius Konstantino. Tuo laiku Augustas Makrillus, džiausis iš Škotlandijos karalių, vadinosi Pikitų, buvo savo galybės čiukuryj, o Anglijoje prie karaliaus Offo valdė keletą viešpatysčių garsi Mercia.

887 m. matėsi kometa iš Chinų ir Europos. Tuli sanprotavo, buk ji ženklinusi mirčių karaliui Liudvikui Prastoliui. Danai tuomet naikino Britanijos bei Francijos pakraščius ir gręsė visai Vakarų Europai. Anglijų karalius Eitelvolfas nebogaledamas atremti nuolatinį užpildinėjimą, galų gale sulėido danus Anglijon apsigyvent.

912 m. nors neliko mums nuo to meto jokių raštiškų paminklų apie dabartinę Halley'o kometą, vienok apskaitymai rodo, kad ji butinai tuo metu turėjo pasirodyti. Angliją tuomet valdė Edvardas, Alfredo sunus. Francijos karalius padovanojo Nevestriją hercogui Rolu Normanui, kuris ir pavadino tą šalį Normandiją. Kometai pasirodant, normanai buvo jau tvirtai apsišedę toj šalyj, iškur vėliaus užkaravo Angliją.

989 m. kometai atėjus Angliją rėdė Eitelvolfas Nepasiekėlis: jis vis grumėsi su danais ir užbaigė taum, kad 1013 m. danų karalių Sveiną įleido Anglijon į savo vietą.

1066 m. Halley'o kometa padėjo normandų narsunui, Vilhelmui Užkariautojui pamušt Angliją ir padaryt ją po tam stipriauja viešpatyste Europoje. Žmonės mat tuomet balsių išsigando, nes kometa atredė didumo sulygmeniliui, o jos uodega per keletą nakčių taip išaugo, kad nusitiese palei visą padange.

1145 m. Europa rengesi į antrą kryžievinę karę. Apie kometą buvo aprašyta tiek, kad ji labai ilgai matėsi ir labai blizgėjo.

1222 m. kometa atėjo daug vėliau, tai yra net po 79 metų ir 2 mėnesių, o paprastai ji apsilanko prie zemės per 74 metus ir 5½ mėnesių. Tais laikais Franciskus Assisietais pagarsėjo savo asketiškais pamokslais ir žmonių virkdimiu.

1301 m. laukiant kometas įvyko Romos katalikų valdonijoje didelė permaina: garbės gosslus popežius Bonifacius VIII. apsišaukė esąs podraug svetisku karaliumi ir vietos popiežiaus kepuraitės užsidėjo dvilype tiara. Angliją valdė vienas iš jos didžiausių karalių — Edvardas I.

1378 m. Angliją valdė Richardas II. Jonas Viklefas užbaigė verst angliskon kalbon bibliją. Nuo katalikų pradėjo atrodė atskirti žmonių. Kometa tuomet buvo matoma Europoj ir Chinuose.

1456 m. tuolaikinių matematikų pranašavo, buk kometa reiškia ateinan

nas. Viskas tas taip įbaidė žmones, kad visi laukė sveto pabaigos, paliove dirbt ir visu užėjo didelis badas.

1531 m. atėjusi kometa rado Vokietijoje pradžią liuteronizmo. Turkai buvo bebaigiai iš Europos vidurių, bet ties Vienna tapo atmušti. Tam padėjo Martino Liutero karštai kartos... nes nera turbut kalbos, iš kurių jas agitacija; Liuteris, peikdamas savo tautiečius už neveiklumą, šaukė: „Pas mus nera šeimininko! Kaip popiezus iš mus vilioja pinigus už atlaidus ir vardin kovos su turkais, taip mylėjimo viso ko doro ir prakilno patraukti! turkai už mūsų pinigus mus prarysi... Tepadėd mums Kristus ir tegul užduoda mirtiną smugį ir popežiu ir turkams!“ Tai buvo pirmutinis kometos pasirodymas, kurį paskiaus tyrinėjo Halley'us.

1607 m. da buvo gyvas Galileo ir Kepleris. Tai buvo antras kometos pasirodymas, kurį paskiaus tyrė Halley'us.

1682 m. Šitas kometos atėjimas tuo pažymėtinės, kad jidė šituo metu Halley'us ir atraido kometos apsilankymo laikus. Rusija tuo metu valdė Ivanas ir Petras Didysis. Izokas Niutonas padėjo Halley'ui tyrinėti kometą.

1759 m. šita tautiška anglų kometa atnešė jiems—t. y. Anglijai labai daug laimėjimų. Sausio mén. užkariavo Gori, birželyj jems pateko Gvadaliupa, liepos mén. subombardavo Havre, rugpjūtyje laimėjo mušį ties Mindena, rudeniop jėmė Kanadą, sumušė francuzų laiviją ties Lagosa, išgine francuzus iš Indijos, atėmė Kubą nuo Ispanijos. Tais metais Anglijai taip sekėsi, kad anot vieno istoriko, anglai gyventojai, atsikele rytmečiai klausinėdavosi: ką naujoju armija laimėjo, bijodamies pariki pergalejimų skaičių. Tais metais Karolis III. iš Portugalijos išvijo jėzuitus. Kometa šiuo žygiu buvo labai arti žemės, podraugai buvo pirmutinis jau aprokuotas jos pasirodymas.

1835 m. buvo antrą sykį Halley'o aprokuotas atėjimas kometos.

Šimt—1910 m.—turim iš eilės trečią jau aprokuotą kometą.

Ir taip, ta „žvaigždė su šluota“, kuri se novėje savo periodiškais apsilankymais taip įbaugindavo minias, šiandien tarp apkrikštyta Halley'o vardo, apskaita metai, kuomet ji prie žemės ateina ir nueina. Nieko jis blogo nepadarė ir nepadarys. Ateina ir vėl savo keliu nueina, nieko neatbodama apie šios menkos planetos—žemės gyventojų klegę, apie čia įvykstančias permainas; dėl jos žemė išrodo amžinai ta-pati. Vargai ji žemę ir patėmija, nes žemė yra viena iš daugelio tokiai-pat padangių erdvėse planetų, kurias Halley'o kometa prabėga ir kuriose rasi taip jau yra žmonės, ar kitos gyvos eybės, kaip ir mēs...

X.

ELIZA OŽEŠKIENE.

(1842-1910.)

Garsi lenkų rašytoja po ilgos ligos pasimėrė Gardine gegužės 5 d. turėdama 68 m. amžiaus.

Ji gimė ir visą beveik savo gyvenimą praleido Gardino gub. Iš po jos plunksnos išejo virš 60 tomų raštų, daugiausiai apysakų, kuriose dažniausiai ji pėsė Lietuvos gamtą ir Lietuvos lenkų gyvenimą. Valstiečius Ožeškiene savo apysakose retai teuzkiudo, dažniausiai susitinkama pas ją su bajorų luomo typais, kurių kaip gyvi stojasi ties mumis pradėjus nuostabių dvarininkų, pabaigus smulkiai akilių gyventojais. Žydų gyvenimą ji irgi gerai pažinojo ir davė dvi puikias žydus piešiančias apysakas: „Eli Makover“ ir „Meir Ezebovič“. Nors jos raštai neatsižymi kokių ypatingu išbuojusių talentu, bet yra nešakomai branginiai savo gilia mintimi ir dėlei to visuomenės priedermių pajautimui, kurio pas kitus senesnius rašytojus lenkus veltui jieškotum.

Jos raštai reikia priskirti prie reališkų. Jos apysakos „Dva biegyny“ (1893 m. išleistas) moters typas yra dagi francuzų kritikos pripažintas už augščiausį moters etišką idealą, koki jstengė iki šių laikų viso pasaulio literatura sutverti.

Jos keletas apysakuotių yra iš lietuvių kalba versta. Iš jos apysakos padaryta „Dumblynė“, kurią nesykį mūsų publikai džiaugėsi matydama ant scenos.

Ant Ožeškienei raštų liko dvi lenkų karstos išauklėtos, gal geriau sakyti, dvi žmonių kartos... nes nera turbut kalbos, iš kurių jas agitacija; Liuteris, peikdamas savo tautiečius už neveiklumą, šaukė: „Pas mus nera šeimininko! Kaip popiezus iš mus vilioja pinigus už atlaidus ir vardin kovos su turkais, taip mylėjimo viso ko doro ir prakilno patraukti!

Daug šviesos teko tai didelei rašytojai žmonėse užžibinti, daug jaunu šerdžių prie nuo mylėjimo viso ko doro ir prakilno patraukti!

Tebuna jai užtai amžina garbę!

* * *

Kaip E. Ožeškiene žiurėjo iš lenkų su lietuvių santiukius matyt iš jos laiško iš „Vilniaus Žinių“ (No 163, 1905 m.), kur tarp kitų dalykų randame štai kaip jos parašyta (turbut redakcijos iš lenkiško išversta): „Atvykau į Gardiną prieš 500 metų... atvykau į tuos namus ne su ugnia, ir ne su kardu, o su kryžiumi ir elementorium... per 500 metų savo viešėjimo tuose namuose atlikau daug tiems namams svarbių ir naudingų darbų... atvirai ir papras tai pasakysiu: nesékimė senų žmonijos paklydimų, nesékimė visuotinos neapykantos, kuriu niko nestato ir nieko nepataiso, nesimėtykime viens į kitą skundais ir rugojimais, į irašykime į abi mūsų vėliavos puses taip-pat seną teorią, bet praktikoje amžinai naujų šauksmai bendro draugiškumo ir pagalbos! Kas-žin, ar nepasirodytu tai naudingiau praktiškai, neg politikos kombinacijos, gaišumas ir prasima nymai antiquo modo?“

Užbaigia savo laišką E. O primindama, jog tokai jos patarimas gali daugeliui pasiodyti nesubrendusi, bet jis turi ateiti, nes yra žmoniškas, krikščioniškas, yra taip-pat ir lenkiškas.

* * *

Vilniaus miesto valdyba nutarė nuo savęs į Ožeškienei laidotuves į Gardiną nusiūsti keturius atstovus: lenkę, rusę, žydą ir lietuvį. Tie pasiuntiniai uždės ant numirarios grabo vainiką iš gyvų gelių su parašu keturiomis kalbomis.

(„Lietuvos Žinių“.)

Neandertalinis žmogus.

(Pagal Dr. A. Deniker'i.)

Gana ilgai kaulai, rasti Neandertale (1856 m.), buvo vieninteliais kaulais tokios žmonių padermės, ką nebuvo panašus nei į dabartinių žmogų, nei į kitus iškasamus žmonių kaulus. Tie kaulai rodėsi taip įdomus, kad anatomas-patalogas Virchov'as skaitė juos kaulais nesveiko žmogaus. Kadangi žemės sluognis, kuriame buvo rasta kaulai, buvo nelabai aiškus, todėl kai-kurie skaitė tuos kaulus esant iš dabartinių laikų, o ne iš ketvirtinės geologiskosios gadynės.

Bet perėjo 30 metų ir apygardeje Spi, arči Namuro (Belgijos provincijoje), tapo rasti dar du panašus kaulai. Iš to pasirodė, kad Neandertalo kaulai nera vieninteliais ir išsiminėliais kaulais. Tolius, atradimai Kroatiuje parodė, jog panašių kaulų žmonės daug plačiaus kadaisiai šiandieninėje Europoj gyveno, negu ikšiol buvo manyta. Iš kitos pusės, kada E. Dubau ant salos Java atrado pithecantropo liekanas, ką užima vietą tarpe žmogaus ir antropoidų, tai užduotis susekti žmogaus pratėvius likosi aiškiu pastatyta. Galima pasakyti, jog tik nuo to laiko antropologai pradėjo sparčiau tyrinėti Neandertalo ir kitus panašius kaulus, k. a. iš Gibraltaro urvo, iš Moravijos, Anžos ir tt.

Visus tuos kaulus sutvarke Strasburgo universitatis profesorius Švarbė. Jisai prie tyro „Homo primigenius“ (pirmykščio žmogaus) priskaito tik Neandertalo padermės kaulus, t. y. kaulus rastus Neandertale, du-rastus apie Spi ir Gibraltare (1867 m.). Visus kitus kaulus iš priehistoriškų laikų jis priskaito prie kaulų „Homo sapiens“ (protožmogaus), kurio įvairios veislės galėjo kartu gyventi su „Homo primigenius“ ketvirtinėje gadyne priešistoriškuose laikuose.

(Užbaiga sekा.)

Dangus ir žvaigždės.

Rusiskai paraše V. LUNKEVIČIUS.

Verte A. Musteikis.

(Tasa.)

Šitas kamuolys buvo daug didesnis už dabartinę mūsų saulę, kuri, kaip jau jūs žinote, milioną keturis šimtas tukstančių sykių didesnė už žemę.

Milžinas skystas ugnies kamuolys sukėsi aplink save, ir nuo jo pradėjo atkristi dideli gabalai, kurie taip-pat pavirto ugniniai kamuolai ir taip-pat pradėjo sukties. Vienas tų atitrukusių ugninių kamuolių gerai jums žinomas. Tai mūsų saulė, duodanti mūsų gyvybę, suteikianti mūsų šviesą ir šilumą, šildanti lygiai visus—ir prasciokus ir didžiunus, ir be turčius ir turtuolius.

Nuo to ugninio kamuolio, kurį mūsų dabar saulė vadiname, atplyšo aštuoni dideli gabalai; štios gabalai pavirto į aštuoni kamuoļus, kurie, sukdami aplink save, pradėjo sukties aplink saulę. Vienas štų kamuoļių yra mūsų žemė, kuri ir ligšiol, drauge su septyniais likusiais, tokiais kaip ir jis, kamuolai, sukasi aplink saulę. Kol mūsų žemė buvo dar neatnaušiusi ir buvo skystas ugnies kamuolys, nuo jo atitrauko mažas gabalėlis, kuris, paviršės į mažą kamuoļą, pradėjo sukties aplink žemę. Taip pasidarė mūsų ménuso, kuris ir dabar tebesisukia aplink žemę.

Tačiaus mūsų žemė nelabai ilgai buvo skysta, švietė savo šviesą, degė raudona liepsna. Praslinko amžiai, paviršium jis ataušo ir apsitraukė kieta plata. Tas-pats atsitiko ir su tuo mažu kamuoliu, kuris nuo jūs (žemės) atplyšo, t. y. su ménuliu: jis dar greičiau ataušo, ir šiandien tokis pat tamsus ir nešviečia, kaip ir žemė.

Tuo laiku, kaip žemė aušo, tebelekiojusieji palaikyje vandens garai taip-pat aušo, kietėjo ir pavirto pagalios į ruką ir debesis. Baisi tuomet buvo ant žemės ukana. Juodi debesys storai apdengė dangų ir neleido saulės spinduliams prasimuti prie žemės. Be pertraukos griaudė ir griaudė; visą gamtą apšvietė tuomet ne saulė, bet nuolatinis žaibavimas. Karštis dar labiau susimažino. Rukas ir debesys pavirto į lietaus lašus ir pradėjo baisiai lyti ant žemės. Visa žemė patvino vandeniu; žemės nebesimatė iš po vandens. Tai buvo tvanas.

Praslinko dar kiek laiko. Dalis iškritusio ant žemės vandens susigérė į žemės luobą; kita dalis vėl pakilo į dangų garų pavidale; pasirodė ant žemės salutės. Rukas ir debesys pradėjo palengvė blaivyties, griaustinius rečiau pradėjo griausti, žaibas nebe taip dažnai žaibavo. Pagaliaus, gaivinant saulės spindulai prasimūs prie žemės. Vandenyje ir ant žemės pradėjo atsirasti gyvuliai ir augalai. Laikas bėgo, gyvuliai gi ir augalai pradėjo rasties vis įvairesni.

VII.

Iš šitos trumpos istorijos jūs sužinojote, kad be žemės aplink saulę dar sukasi tokie pat tamsus kamuolai. Mokslo vyrai žino, jog tokius kamuolius yra septyni, neskaitant žemės, jog visi jie tamsus, kaip ir žemė į ménuso, ir šviečia taip, kaip ir ménuso, ne nuosavia šviesa, bet atsimuščiai saulės spinduliais. Kai-kuriuos štū kamuolių matome akimis naktį ant dangaus, kuriuos mūsų neišmanydamis skaitome parastomis žvaigždėmis. Kiti gi kamuolai taip tolis nuo žemės, jog jūs nei negalima akimis pamatyti. Jūs galima pamatyti tiktais su pagalba tam tikru prietaisų, vadinančiu žiuronais. Ir apskritai reikia atminti, kad jei mokslo vyrams pasisekė dangų ką sužinoti apie šitonus besisukančius kamuolius, tai tik per tai, kad jie ilgas metus žiurėjo į juos ir tyrinėjo su žiuronų pagalba.

Visi štū kamuolai atsirado taip-pat, kaip ir žemė su ménuliu; visus juos pagimdė mūsų saulę, aplink kurią, jie, kaip ištikimi vaikai, ir sukasi darbar. Palyginant su saule jie nelabai dideli ir yra ne vienodai artie saulės: vieni arčiau prie jos, kiti toliau. Visi štū kamuolai ne vienodo taip-pat iš diudumo: vieni didesni, kiti gi mažesni. Artimiausiji prie saulės kamuolai vadina Merkurium. Jis nedidelis: 18 sykių mažesnis už mūsų žemę. Per žiuroną mokslo vyrai pastebėjo, jog ant jo yra kalnai, o tie kalnai dangų augstesni už pačius augštusios kalnus ant žemės.

Kadangi Merkurius arčiausiai stovi prie saulės (nuo jo iki saulės 53 milionai varstų), tai ir suprantama, jog ant jo turi buti dangų karščiau, kaip ant žemės. Šitas kamuolys apsukriaujus iš visų kamuolių, besisukančių apie saulę; jis taip smarkiai sukasi, jog per valandą apsisuka 45 varstus, o aplink saulę apsisuka per 88 dienas.

Antrasai po Merkurius kamuolys—tai Venera. Tarp jo ir saulės 99 milionai varstų. Jūs Venera žinote ir dažnai, turbut, matete. Tik vadinate ją kitą—tai vakarine, tai aušrine žvaigžde: rytą auštant, pirmas saulotekio, Venera šviesiai žiba rytuose,—ten,

iš kur pasirodo saulė, o vakare, saulei nusileidus, mūs matome ją pirmają ant dangaus toje pusėje, kur užsileido saulė. Bet Venera—ne žvaigždė. Ji—toks pat tamsus kamuolys, kaip ir mūsų žemė, ir išrodo mūsų šviesia žvaigždė tik dėlto, kad ant jos krinta tuo laiku saulės spinduliai. Ir didumo štūs kamuolys beveik tokai, kaip mūsų žemė. Ant jo taip-pat yra ir kalnai, ir slėnis, ir tarpukalnės, o aplink jį, taip-pat kaip ir aplink žemę, yra oras. Todėl, gali but, kad ten, kaip ir ant mūsų žemės, yra kokios nors gyvos esybės, apie kurias mūs žinoma, nieko negalime sužinoti.

Toliau už Veneros, per 140 milionų atstuo nuo saulės, eina Žemė. Su jau esame susipažinę, todėl aplenkdamis ją, eisime tolian. Praeję nuo saulės 210 milionų varstų, mūs sutiksime dar vieną besisukančią kamuolį. Tai—Marsas. Ant dangaus mūs matome jį kaip nedidelę šviečiančią žvaigždėlę. Marsas iš visoko labai panašus į mūsų žemę: aplink jį, kaip ir aplink žemę, yra oras; ten ant dangaus bėga debesis, pučia vėjas; ten, kaip ir pas mus, dienos keiciasi naktimis ir yra metų laikai. Bet Marsas kai-kuo ir skiriasi nuo žemės: jis du sykų mažesnis už žemę; jis toliau nuo saulės, kaip žemė, ir todėl ant jō turi buti šalčiau, kaip pas mus; jo kelias aplink saulę ilgesnis, todėl ir metai ant Marso tėsiasi ne 12, bet 24 mėnesius. (Juk metai ant žemės skaitosi kaip tik tasai laikas, kuriuo žemė suspėja vieną syki apsisukti aplink saulę.) Pagalios, štai dar kas įdomu ant Marso: pas jį yra ne vienas, bet du ménuliu, du palydovu, kurie sukasi aplink jį.

Toliau Marso, už 720 milionų varstų nuo saulės, sukasi didžiausias kamuolys, lyg sulipdytas iš 1300 tokių kamuolių, kaip mūsų žemę. Šitą kamuolį vadina Jupiterium, visų besisukančių aplink saulę kamuolių valdonu. Tuose tarpu gi žiuriu nuo žemės į dangų, Jupiteris, išrodo mūsų lyg visai nedidelę graži mirgantį žvaigždėlę. Jupiteris turi jau keturias palydovus, arba keturius ménulius, kurie sukasi aplink jį taip, kaip ir vienas mūsų ménuso sukasi aplink žemę-motiną.

Bet štai pasižyjome mūs dar toliau nuo saulės, per 1,325 milionus varstų. Čia mūs randame dar didelį kamuolį, besisukančių aplink saulę. Jis 864 sykius didesnis už mūsų žemę. Bet tai j

ko Dr. P. Matulaitis. Ar jis tą rengė T. M. D-tei, mēs nezinom. Galėtumėt apie tai atsižinoti stačiai iš T. M. D. valdybos.

S. E. V.:— Nereikia skubinties pamėgdžiojimu vienam ar kitam nauju žodžiu kalikui. Perkeisti mūsų literaturoj kalbą ir rašiavą gali tik geri kalbos žinovai, tariant filologais, kurie tūra ir nurodo, atsimindami gyvaja žmonių šnekta, kokios kalboje yra reikalingos permainingos. Taip yra visur priimta. Nežinia, kas pas mus pasiskubė iškreipti prieveiksmi „šiomet“ i „šiuosmet“. Pasakymas „šiuosmet“, jau neskaitant apie šiurkštų laužymą liežuvio, rodos nesiranda nei gyvo žmonių kalboj, nei jokio gramatikoj. Bent Kriausaitis, kurio gramatika dabar mūsų kalbon ir rašmenėn priimta, aiškiai pašako, kad reikia rašyt: „šiyr“ „šiomet“. Jeigu „met“ vadintume dangukačiai—tai yra „metai“, kaip va pas augštaičius lietuvius, tokiam atvyjus rašosi „šiemet“, nes taip yra gyvo žmonių kalboj.

Brooklyniečiui:— Pirmajā dalij žinutės išbraukėm, nes apie laimėjimus įstatymai draudžia rašinėt. Meldžiame dažniau iš savo apygardės žinučių padavinėt.

K. Baltraičiui, So. Brooklyn:— Gali but, kad Tamstos minėta apsidraudimo draugija yra jau ne viena iš lietuvių nuskriaudusi. Vie nok, ant nelaimės, laikraščiam negalima ant jų užpulti, bet tam tikrų surinktų ir notariavus užtvirtintų faktų. Tokias draugijas valdžia kontroliuoja, todėl nuskriautiesiams reikia pirmiausiai į valdžios teismą kreipties. Žinoma, lietuviams sunku net ir tokiu keliu teisybę susirasti. Todėl geriausia yra išeigiai raštiesi į lietuviškas susišelpimo draugijas ir į Suis. Lietuvių Amerikoje. Čionai nebus nuskriauti.

J. Skinderiui:— Po kieno dešinei Jėzus danguj atsisėdo, pats budamas Dievu—menkas klausimas: pas teiraikit pas bille koki bogomazą, kurie abrozus pašio, ir jie pasakys...

L. Ž.:— Apie knygynelius jau Tamstos padarė gerą ištrauką. Kas liko, tai abejojame, begu tai skelbtini dalykai. Prie to, mūsų salygočias aprašymas mažą turi svarbą, nes čia: yra laisvė, yra knygų, yra knygynų, tik... nėra skaitytojų. Tiesa, reikia ir mums „apaštolu“, bet kitokios rūšies: jie turi eit sujieškot žmones...

Draugiškas laiškas.

Su didžiausiu malonumu turiu tamistai pranešti, jog aš vel pradedu jausties labai gerai. Aš turėjau dėlius vidurių nesveikumus per gana ilgą laiką, išrodė jog visai bereikalingai ējau pas daktarus ir gėriau gyduoles ir beveik nu stoju vilti išgyt. Ant galos draugas nurodė man vartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Turiu prisipažinti, jog ši gyduolė

mane pataisė tuojaus, kaip tik ją pradėjau vartoti ir dabar vėl juočiuosi stipri ir sveika ir todėl noriu patarti kitiems, kenčiantiems skilylio nesveikumus, kad vartotu Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. P-lė Franciška Sutherland, kampus 4-tos ir Lo-cust gat., So. Bethlehem, Pa. Mums išrodo ypatingai, kodėl panele Sutherland šias paskutines gyduoles pradėjo vartoti taip vėlai ir besigydyma tiek išsikaštavo ir prikentė, kuomet su toms gyduolems galėjo išsigydyti pradžioje savo ligos. Patariame kiekvienam nesitrukdyti su gydymu skilvio, krauso ir nervų ligų besigydant su nežinomom gyduolems, bet tuojaus vartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Jos Triner, 1333—1339 So. A-hland Ave., Chicago, Ill.

Puiki lietuviui proga.

Parsiduoda rakandų (furniture) kraituvė, vieta labai gerai išdirbta per 10 metų ir vis lietuvis turėjo. Galima padaryti gražus gyvenimą, kai moka su žmonėmis apsiedi ir apie biznjų nusimanė. Apygyventa lietuvių, lenkų ir kitokių tautų. Jeina per metus nuo 11 iki 12 tukst. Pardavimo priežastis—nesutinkimas kraituvės pusininkų. Norint gauti platesnes žinias, kreiptis per laiką ar ypatiškai šiuo adresu:

Malinauskas & Vedzunas,
887—3-rd. Ave. Cor. 21 st.
Brooklyn, N. Y.

(42)

Teplioriaus amato.

Geras nusimanęs namų tepliojių (maliorystę) vidas darbus ir išlauko, atskančiai išsimokinęs savo amatai Latvijoje, jieška karbo kurpas namų savininkus. Reikalaujančios teplioriaus, malonekite pasiviesti lietuvių teplorių. Adressas:

Keistutis Norvelis,
352 W. 20-th st.
New York, N. Y.

(42)

Piknikai.

Brooklyn, N. Y. Šv. Antano Drstės piknikas atsibus 12 d. birželio nėnėlio, Ridgewood Grove Park. Prasidės 2 val. po pietų. Daveza karai: Union, Bushwick, Wyckoff, Flushing Graham ir Myrtle Ave., nuo Ridgewood štobelį mainanties ant Cypress Hill karu, kurie daveza iki parkui. Elevatorium: Broadway elevatorių permanent ant Myrtle Ave. iki Ridgewood, paskui Cypress Hill karu. Nuo Brooklyn Bridge tiesiai į Ridgewood, paskui Cypress Hill karu. Visą apylinkę užkviečiam.

Komitetas.

Brooklyn, N. Y. Šv. Petro Draugystės piknikas atsibus 12 birželio, nėnėlio, Queen's Co. Park, ant Grand st. tarpe Maspetho ir Brooklyn. Prasidės 2-ras val. po pietų. Važiuot į parką: į Maspetho ir Brooklyn—Grand st. karu; į Bliss-villes—su Greenpoint ir Graham karais, Aves. persėdant ant Grand st. karu. Visą apylinkę kviečiamos ant žvežio oro pasilinksmint ir pasisukt.

Komitetas.

„V. L.“ skaitytojus pertirkinančiai meldžiu perdect mano adresą publoliui Adomui Simažavičiui, jei kas jis žino. Paeina iš Deginių kaimo, Senapiles pav. Pirmiau gyveno Gilberton'e, Pa.

Miss Konstancija Tamošuniute,
30 Jackson str.,
Passaic, N. J.

(42)

Reikalauju kambario pas lietuvius, privatiškon šeimynon. Duokite žinių laišku.

W. F.
120 Grand st. Brooklyn.

Jieška Puodžiukynė: Povilo, Petro, Marius ir Katrės, iš Prienu parapijos, Prienlaukio kaimo, Suvalkų gub. Pirmiaus gyvenę Minersville, Pa. Jieškotoja sunkiai serga ir nori nors pasimatyt. Adressas:

Miss Agn. Podžiukynė,
po vyru Palaikienė,
169 N. 8-th st.
Brooklyn, N. Y.

(42)

Dr. Aldona Szlupiute-Jankaučiė

apsigyveno po nr. 265 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokas ligas moterų, vaikų ir vyrių.

Nuo 8—10 rytė.

VALANDOS: Nuo 2—3 po piet.

Nuo 7—9 vakare.

Telephones Greenpoint 8.

(42)

ISMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANA!

Jei Amerikoje nemoki angliskos kalbos, tai pats žinai, kad esi nebylys.

Bet kiekvienas lietuvis, jei tik nori, gali gerai ir lengvai išmokti DOVANA! Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbinsi, prisiušiančiant \$2.00 ant mano vardo, apturus vieną iš čion paminėtų laikraščių: „LIETUVĀ“, „LAISVAJĀ MINTI“, „VIENYBE“ arba „KOVA“ per metus, teip-pat garsis jidėk knygą, versta iš prancūzų kalbos Baltramiejus Nakšt, kurios kaina 75c ir teip-pat Gramatiką. Mokytojų angliskos kalbos, parašytas vienės gerai žinomo J. LAUKIO. Kaip tik prisiūs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojuo viska aptrūs. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščiu skaitytojai daugintys ir lietuvių, kaip ir svetimiaudai, turėtų gramatiką, išmokti angliską kalbą.

„RAISTA“ dar galima gauti, pri-

siunčiant 1 dol. extra.

J. Naujokas

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(42)

Severos Vaistai suteikia sveikatą tukstančiam žmonių. Taigi jie ir tau reikalingi kad tą pati gerą suteikti kaip ir kožnam kitam.

Severos Vaistai suteikia sveikatą tukstančiam žmonių. Taigi jie ir tau reikalingi kad tą pati gerą suteikti kaip ir kožnam kitam.

* * *

Severos

Kartavy-

nis Pilvui.

* * *

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmindo gydymo.

ISZSIVERŽIMAS

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas

PUČKAI ir visokios UODOS LIGOS Be jokios operacijos, skaudėjimo, ar aplaidimo savo kasdinio darbo.

PRIEŽASCIAI IŠGYDIMO:

1. DEL TO—Kad jojo neskaudanti metodas naudota suviršum per 25 metus, o teip vadiniams išbiveržimams specifalistai naudoją ir sekia paskui ji.

2. DEL TO—Kad suviršum 12,000 išgyde ligoniu; nekurie pribuvo iš tolomyi žalig, o kurias is vienas išgyde.

3. DEL TO—Kad kožna savo žodži galioja duoda ligojui, o 25 metu praktika gana paludiija aplie jo tinkuma.

G. A. Fritzinger (policmonas) Wilkes-Barre Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešo diržu.

Thom. R. Williams, anglekasis iš Hyde Park Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešuoja 2 metu.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brekerio, Breslau Pa., du valki 3 ir 9 metu senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, reikiavęs 10 metų.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brekerio, Breslau Pa., du valki 3 ir 9 metu senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, reikiavęs 10 metų.

Dr. O'Malley, anglekasis iš Hyde Park Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešuoja 2 metu.

Eglė Žalčių Karaliene. Dramatas penkiuojuose apsireiškimuose. Parašytas iš mitologijos senovės lietuvių. Padavimai. Parašė A. L. Lietuvos ir N. Plymouth, Pa., 1900, p. 58 15c

Apuoko Snapai. Čionai yra rinkinėlis iš knygelių aprašo darbininko judėjimą ir visokius sukilius. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parašė A. Lietuvos ir N. Plymouth, Pa., 1900, p. 58 15c

Apnuoko Snapai. Čionai yra rinkinėlis iš knygelių aprašo darbininko judėjimą ir visokius sukilius. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parašė A. Lietuvos ir N. Plymouth, Pa., 1900, p. 58 15c

Grynevių Genavaitė. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka iš senovės laikų. Antra laida. Plymouth, Pa., 1906, p. 225 10c

Girtuoklinė Adynas. Antra laida. Brooklyn, N. Y., 1908, p. 16 10c

Gudri Naslė. Juokažalis dvėjose veiklos. Paimta iš tikro atsikimto Lietuviuje. Šita knygutė perstačiai gana juokingoje formoje, kaip viena ukininkė našlė savo gudrumu gavo gerą jaunikijų kas iš to paskui išėjo. Labai lengva perskaityti teatr mylojamas. Parašė Aleksandras Fromas (Guzutis). Su autorius pakeikslu. Brooklyn, N. Y., 1908, p. 40 10c

Grandus Verksmai. Arba pasibudinimas prie apsimiliuojančių kainių. Viešpaties Jezaus Kristaus.

Herbertas Spenceris. Trumpa persvalga jo philosphijos. Parašė Kraptinas. Vertė Dr. J. Šliupas. Plymouth, Pa., 1904, p. 39 10c

Ideja ant mėlyno. Apysaka mylių dienų. Aukiau broliams lietuviams. Mušė Plymouth, Pa., 1900, p. 54 10c

Istorija apie gražią Katriuką ir jo visokius atsikimtus. Antra laida. Plymouth, Pa., 1901, p. 32 10c

Iš bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityti. Parašė A. D. Plymout, Pa., 1906, p. 16 10c

Istorija Septynų Mokintojų. Akyskaitai. Isleidimas trečias. Plymouth Pa., 1904, p. 158 10c

Iš kur atsiranda nusidėjelai? Socijoliogiskas piešinys. Knygutė trumpa. Ir aiskių parodo, iš kur myli laikus. Vokiškai parašė A. D. Plymout, Pa., 1906, p. 16 10c

Itakėnė Socijalizų Sanlygą, anas visų kultūros šakų. Šia knygutė perskaicius galima daug pasimokėti. Vokiškai parašė M. Černeda. Plymouth, Pa., 1906, p. 256 50c

Iš bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityti. Parašė A. D. Plymout, Pa., 1906, p. 16 10c

Istorija Septynų Mokintojų. Akyskaitai. Isleidimas trečias. Plymouth Pa., 1904, p. 158 10c

Iš kur atsiranda nusidėjelai? Socijoliogiskas piešinys. Knygutė trumpa. Ir aiskių parodo, iš kur myli laikus. Vokiškai parašė A. D. Plymout, Pa., 1906, p. 16 10c

Itakėnė Socijalizų Sanlygą, anas visų kultūros šakų. Šia knygutė vertė kiekvienam.

Itakėnė Socijalizų Sanlygą, anas visų kultūros šakų. Šia knygutė vertė kiekvienam.

Itakėnė Socijalizų Sanlygą, anas visų kultūros šakų. Šia knygutė vertė kiekvienam.

Itakėnė Socijalizų Sanlygą, anas visų kultūros šakų. Šia knygutė vertė kiekvienam.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Visiems zinomas **FERDINAND HARTMANN M. D.**
Garsusis New Yorko Daktaras

Kad sergi, jau nesivargyk ilgian; ateik ar parašyk, išgydysiu tave!

Per 30 metų daktaravęs,

tyrinėjės medicinos mokslo ir gyduolių veikmę, kurios geriausiai gydo žmogaus kūna. Pabaigę universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke **Vyrus ir Moteris** ir išgydžiai į gerai.

10 metų atsidėjęs moksliui studijauja metoda Paryžiuje, Londonje, Berlyne ir kitur, surasdamas naujausias gyduolių išgydymui visokį ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmosžinių; o dabar užkiečiu sergančius visokiomis ligomis, nes pačiuau visa savo mokslo sargentiams.

Sveikus mokinšiu kaip užlaidyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes BE SVEIKATOS NERA LAIMES ne darbininkui, nė bizneriu.

PROGRESAS MEDIKALISZKAM MOKSLI!

Tik tie daktarai pasekmungai išgydo, katrie tėmija i medicinos mokslo progresą, katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užraše gyduoles ne naujanus budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiem daktarams nežinomi yra. Ar tai jie užmiršo ar nerol žinoti, netemiant į mokslo, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS IR SZALTINIS SVEIKATOS.

Gyduolės, kurios nepataiso krauso yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokį ligą.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMI GYDUOLIU!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos, už tai ir daugiausiai sergančių išgydau ir tuos, kaip daktarai neįstengę. Jei aš pasakysiu, kad galu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikata.

PASARGA: Sergėkis, nesiduok suvilioti humbugo institutui, kuri valdo visai ne daktarus, bet šarlatanų kompanija; kaip matoma, galejo surinkti kuponu paveikslėlius iš tabako bei nuo cigarelių pakelių, buk tai išgydyti, su mirusiojo daktaro paveikslu viduryje. Daktaras, kurio jau nėra ant svetlo, nėko negali išgydyti; o geras-teisingas daktaras, kuriam sarmata su apygaviklis draugauti, tai jems neberauna.

Kad apginti žmones nuo suradžiotės, tai prašant, drangams-daktarams, ir teisingiemis žmonėms, kuriuos išgydžiau, aš apsigarsinu, kad sergenti žinotu, kur atrasti tikrą sveikatai pagelbę.

ATSIDAZUKUSIUS APSIMU ISZGYDYTI

Reumatizmas, skandėjimų sąnarių, kaulų, strėmų, kojų, pečių ir šonų. Užkletėjimą, skandėjimą ir nedirbtiną vidurą. Galyos skausma, širdies, inkstų ir plančių ligos. Greito patisimo, sunkaus kvėpavimo, slogan, ir nusilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsišos, nervų ligos, teigpių nuo jaunystės kliaudių, ligų nesvelkumų, seklos nuobigimo, biologų apnū, visokį užsireikiama slaptą ligą. Teip-pat MOTERIŲ: skausmingy ménescių, baltųjų tekių, gumbo ir visokį moteriškų ligų; neabotuk, kad kitis daktarai Jums neįgelbėjot, nes kad apsimu, tai ir išgydysiu šviesias ir užsienės ligas. Geriau, kad iš kartos pamaži atsizauktum, pirmiau negu kur kitur; jei nesabūkai, tai parasyk lietuviškai. Rašyk kaičių moki ir kai jauti nesvelkumas savyje, aš supras, ištrūks, duosiu roda, kad reikles pritaikysis gyduoles, kurios yra geriausios ir naujanosios ieradimo, o apturestis sveikata, bėkirtumo kaičių yzmenate AMERIKOJE, KANADOJE, ANGLIJOJE ir kitur.

ADRESAS: Dr. Ferdinand Hartmann M. D.

218 East 14-th st.,

New York N. Y.

Ofiso valandos kasdien nuo 11 iš ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po pietu.

Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakarais Panedelyj ir Pietnyčioj nuo 7-8.

,,VIENYBĖS LIETUVNIKŪ”.

AGENTAI.

W. Sarpalius. Alden, Pa.

Baltimore, Md.

J. Luis. 521 W. Baltimore st.

Lit. National Library, 112 Green st.

Brooklyn, N. Y.

E. Fromas, 73 Grand St.

T. Jarmala, 217 Berry St.

J. Ambrasiejus, 120 Grand st.

Cambridgeport, Mass.

S. Gritz, 541 Main St.

P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

Chicago, Ill.

Jos. Valmeris 168 W. 18-th st.

P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave

E. St. Louis, Ill.

K. J. Baranauskas 452 Collingsville ave

Easton, Pa.

Feliksas Raulynaitis, Box 196

Kenosha, Wis.

M. K. Petruskas, 918 Gunie st.

Montello, Mass.

B. P. Miškinis, Box 124

Newark, N. J.

V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.

New Britain, Conn.

M. J. Czeponis, 21 Pleasant St.

J. Mažeikia, 28 Connerton st.

New York.

J. M. Danielius, 64 Gansevoort st.

Pittsburg, Pa.

J. G. Miliauskas, % Union Saving Bank.

Scranton, Pa.

J. Petrikis, 1514 Ross Ave

So. Boston, Mass.

N. Gendrolis, 224 Athens St

So Manchester, Conn.

A. Zokaitis, 30 School st.

Turners Falls, Mass.

K. P. Szimkenis, box 671

Waterbury, Conn.

J. Zementaukas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.

J. Kalakauskas, 55½ Green st.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROZU.

Darbą—
atlieku pui-
kiai už prie-
nam preke-

Kogeriusia
darau nau-
jas skripkas
ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN,
N. Y.

(tarp So. 2-nd ir 3-rd st.
du blokai nuo Grand st.)

Galerija atidara nuo 8 rytė iki 6 val. vakare.

Utarinkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

**KATALIOGS
DYKAI!**

Visiems kas prisiusi savo adresu iš už 2c marke tarp aptrūs Naudingų Kataloga dykai, tame kataloge yra aprašyta daug visokio daikų, kurie jums vienam reikalingi. Nelaikyti yra, ale rašyk zaras pas mus, o dažnosi kan mės turime ant pardavimo. Reikalaus Gertų Agentų ir duodam gera uždari. Adresuokite, Faust Novelty House Room 603 Omaha Bldg. Chicago, III

**Nepamirškit
Tautisko Namo!**

Ert, daili salė mitingams, ve-
selijoms, teatrams ir baliams.

Gardi deginė, šviežias alus,

kvėpia cigarai, skanys užkan-
džiai ir nakyvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

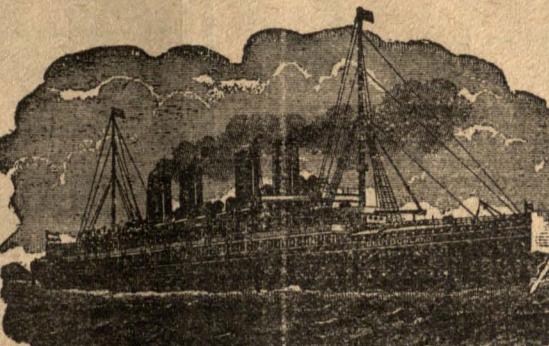
Telephone 1470 Greenpoint.

**DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA**
PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisai

120-124 Grand Street,

BROOKLYN, N. Y.

Ofisai

224 E. Main Street.

PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas sveto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siu-
sti pinigus į krajų savo giminems arba pažiūstamieis — siųsk juos per musų offisa, o greičiausiai ir
saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia
siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausią laivą į kur nori išvažiuoti
ar atvažiuoti. Šifkorų prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus
ant geležinkelį galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes
ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVÉ KNYGU.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėjė iš po spaudos, kaip svieti-
kas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šteip:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

224 E. Main Street,
Plymouth, Pa.

120-124 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandsteinas

Turėjės praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidare ofisą:

103 So. 2-nd Str., kampus Berry Str.

GYDO NANJAUSIU BUDU LIGAS VYRŲ, MOTERŲ IR KUDIKIŲ.

Specijalistas prie ligų chroniškų (isnejusiu).

Valandos priemimui ligoniui:

Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Iš Europos nuolatos pareina visokias pasirinkimui knygų rusiškų, mažarasiškų ir lenkiškų; taipgi gržiausiu atvirėlių (post-karčių), lietuviškų ir lenkiškų. Pardarinėjų ir užrašau laikraščius lietuviškus, lenkiškus ir rusiškus, čiarykščius ir iš Europos.

J. MILEVSKI,
120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelio Europoje koliaujantiems. Linijos sujungia prie Trans-Atlantiškų laivų. Nebrangių perdavinių bagažų ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keliai).

Trumpiausios keliai i Buffalo.

Tiesiai i Scrantoną ir Angliją Sritij.

Tarpo New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpo New Yorko, Chicago ir Va-

karu kelių keturi traukiniai kasdien

HASSAN

Su Korkiniai Galais
CIGARETAI

Pamislink apie tai! Dešimt su korkiniai galais c gareti iš kvepenčio tabako už 5 centus! Cigaretai augštos vertes. Gatunkas kurį tik su ilga praktika ir geriausia išdarba galėjom padariti. Parduodamas visur.

The American
Tobacco Co.
111 Fifth Ave., New York City

Antanas Staszauskas.

Laiškų įstaigų vadoje Salinė, užsakant skatinus gérimus ir kvepenčius Cigars. Lietuvių nepamirškite stetlantkyti pas savo vienanti No 2 Cor. Nesbitt ir B.

EAST PLYMOUTH PA.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
Jona Kulpoka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA,
VISOKI VYNAI,
KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampus Wythe ave.)

P. V. ROVNIANEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviskas

BANKINIS NAMAS

Uždėtas prieš 21 metus.

KANCELARIJOS:
25 Ave. A., New York, N. Y.
612-614 Grant st., Pittsburgh, Pa.
305 North Water st., Connellsburg, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siūsti pinigus į seną kraju, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siūnčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerp, Anglia, Fium, Libau ir t.t. Paimam visokias reikalauose turto ir kareivios provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus monogram procentą.

Su bent kokių reikalų kreipkitės ypatiškai ar per laišką:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Šita užlipinta firma gvarantuojā tikrā Copenhagen Snuff. Dėl keturių generacijų ji buvo paženklinimų.

Sangokis imitaciju!

COPENHAGEN SNUFF

TABAKAS — YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME.

Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi but perdirtas žmogaus vartonei. Tarp gerai išdirbtų tabako ir tarp ŽALIO Tabako PASALDINTO yra tokis didelis skirtumas kaip tarp gerai išgamyto valgio ir pusiai išgamyto. Tabakos išdirbimas, arba „ištaisymas“ tabakui yra tuomi, kuom virimas valgiui arba rauginiams vynui.

Tabakas yra Tabaku moksliškai paruošta žmonių vartonei.

Kodėl tabako vartojai ima Kopenhagen vieton kitokių čiulpimo Tabakų.

Jis yra tyriaujus formon išdirbtu Tabaku. Jis skanesnis, ir savo stiprumo ir skanumėlio ligiai tese, todėl yra taupesnius. Jis nepatraukia nuožvokį, nes nečiupiamas, bet įdedamas burnon (tarp žemosios lūpos ir dantų) įspėja.

Tai yra tabaku moksliškai paruoštas žmonių vartonei.

TYRUMO IR YPATYBIU GVARANCIA.

Copenhagen Tabaka padirbtas iš geriausių senų Tabako Lapų, su pridėjimu tik to, kas yra Tabake genio, atmeti naturališko tabaks kartumai ir rugšys.

Perspėjimas: Imk tik labai mažą čiulpimą daug Copenhageno, nes gali manyti, jog tame yra peraug Tabako stiprumo. Copenhagen Tabaka yra smulkios daleles tyro, turtingo čiulpimo Tabako: bet jis paliko tabakinį stiprumą lengviau ir pilniau negu tabakas lapuose arba stambiai supiaustytas, lygiai telpai kaip pilmai sumalta arba pupinė kava.

Copenhagen Tabaka yra sveto geriausiu Čiulpimo Tabaku.

Tukstančiai sampeliu buvo padalinta dovanai tarp anglų kestynes darbininkus, ir dabar Copenhagen Snuff yra parduodamas kožnam Tabakos Store, pakelai po 5 ir 25 centus. Jaigu negali gauti pas savo štornika, reikalausk pas mus o mgs atsiunsiame.

AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
— pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepinti cigarai, ir puikius užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atskausios vietas, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

1900—Suvirš per 30 Metu—1910
aš pasekmungai gydžiai visokia

RUPTURA

Vyrų, Moteriu ir Vaiku
Tikrą Rupturą, Vandeniini
Rupturą ir Netikrą Rupturą.
Išslavinti gydinti ruptura ir pasiekti laipsni SPECIALISTO buvo
tikslu mano profesionališko gyvenimo.
Nesigailejau na laiko, ne darbo, ne kaštū bili tik padidinti mokslą, gabuma, ir tam tikra moksliška praktika, ir dabar gyduoja kaip specialistas. Aš išgydinus ruptura
be skaudėjimo, be peilio ir be atitraukymo nuo darbo. Su mano Kemiška-Elektriskia metodą man visada pasisekavo. Kad ir sera ablauga ruptura aš išgydinus, ir pŕimant pacientui duosiu gvarancija ant rašto. Prisimusk 20 štampa ir reikalausk illustravotos ir su patyrimais knyguli apie ruptura,

Gretas, be skaudėjimo išgydimas
Rupturas.

John Boran, konduktoris D. & H. gelžkelio tarp Wilkes-Barre ir Carbondale, sako:

Garbus Dr. O'Malley: Jus galite apgarsiinti mano patyrima apie jusu Elektro-Chemijos buda, išgydimo rupturos. Aš turejau ja per 4 metus ir jis buvo užsinešenes. Bet beveik po kiekvieno gydymui aš vel esu sveikas. Aš jau per 2 metus nenešiuoj jokio diržo. Aš visiems jūs priodinsiu nės jūs tikrai išgydot ruptura.

John Boran,
243 E. Market St., Wilkes-Barre.

Vandeniniai ir Netikra Ruptura
išgydinta.

Mano budas gydimo kaip vandeninių teip ir netikros rupturos išgydymo išgydymas. Ligonai, kuri kiti daktarai negalejo išgydinti, gali kreiptis pas mane.

Illiustruota Patyrimu knyga dovanai.

Dr. O'Malley Medical Offices,
158 Washington Street,
Wilkes-Barre, Pa.,

kur lietuviškai ir lenkiškai susikambama ir susirašoma.

317-319 Grand St.,
H. B. ROSENSON,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 1128 Winstone

12 dideliu ir 12 mažu,
PRIETELIAI LIETUVIAI.

SKAITYK O ZINOSI VISKA.

Jagu neturi mano katalogo rašyk šendin o apturus gerasių armoniku, skripku klieretu, tribų, koncertinu ir daugybę kitokių muzikališkų instrumentų. Čiasto auksu 14 K. Šiaubinių žiedu, dziegiorių, leuciugų, spilku, kolečku, kompasu atypsinių ir pataukuotų, geru brity, visokio skiriaus drukavojiniu masyviukiu, albuonu portretu, revolveriu, šaudyklu, guminu lituriniu, adresas pečeti, istoriku ir maldaknygą kokiu tik randasi lietuviškai kalbo, gražiu popieriu del rašimo gromatų su puikusiai apskaitomis ir datomis su drukotais oplink konvertala tuzinės už 25 tuzinai už \$1.00, 1000 už \$6.00. Lietuviška biblija arba šventas rastas seno ir naujo testamento lietuviškom literon plapl. 112 drucel abdrita, preke su prisuntumu \$3.00. Elektriniu kūnu, atgaivinomu krauju, sutaisimo nervu ir daugybę kita liq. Tukstančiai žmonių dekavos už ižgydyma, 14 K. pataukuotų ant 20 metų preke \$3.00, prasto \$1.00. Prisusti savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturėsi sio mėto katalogo dykul su 450 paveikslais ir 1000 naudingu dalktu, Stornik, agentas ir peddleriam parduodu visokius taurus labai pigiai. Reikalaudami viska pas tikra lietuviška taurė, teisingus tavorus.

Adresuokite: K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.

Naujas Tel. 1005, Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman

Gydytojas iš seno krajaus.

Specijalistas nuo visokiu
Liq.

Gydo net labiausiai užsisenęs vyrų,

moterys ir kudikių ligas.

Galima snsišnekoti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai.

VALANDOS PRIEMIMO.

nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet

nuo 7 iki 9 vakare.

No. 51 N. Washington street

Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka,

elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviški vietinių ir atvažiavę iš ki-

tur, nepamirškite šios puikios vietas.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dyp

Naujausiai ištirti vaistai.

Plankų salikymui ir atauginimui, uno pa-

puczkų spnugų, nležulio, egzemas, keleto pavil-

dujų gynolēs ir gydymo budi.

Geriasias Linimentas ar

Linimentas ar PAIN EXPELLERIS ant sveto nuo vi-

sokų GALVOS skaudėjimų,

KAULŲ, PERSALIMO, REU-

MATIZMO, STRENŲ SOPĖS,

SAUSGELŪ, KAKLO, GAL-

VOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligos ir nelaimėje

pasigebeti, neješkok rodos pas

kokinių nemokinių žydelius ar kry-

ziokus savo prieplu, bet kreipkis

arba tiesiai parašyk pas savo locią

vienantauti, reikalaudamas tikrą gry-

ną ir gydantį vaistą — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKI,

ZMIJECZNIK

SUDIEVU IR TEISYBE

TOLIAUSIA NUEISKI

Geriausias Linimentas arba PAIN

EXPELLERIS ant sveto nuo vi-

sokų GALVOS skaudėjimų,

KAULŲ, PERSALIMO, REU-

MATIZMO, STRENŲ SOPĖS,

SAUSGELŪ, KAKLO, GAL-

VOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligos ir nelaimėje

pasigebeti, neješkok rodos pas

kokinių nemokinių žydelius ar kry-

ziokus savo prieplu, bet kreipkis

arba tiesiai parašyk pas savo locią

ir gydantį vaistą — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKI,

Plymouth, Pa.

garsų dirbėjų „Lenkiškai ir Lietuviškai gyduolių“, o persitirkinsi,

kad neisskleis veltui ir ant apga-

vačių savo sunkiai uždirbtu cento.

Turime gyduole nuo visokiu li-

dū, kokios tikta randasi ant sveto

teip del senų žmonių, kaip del ku-

kių, vyru ir motery.

„Leukiškai—Lietuviškai“ vai-

stai jau tukstančius padarė sve